

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA ZDRAVSTVA

2023.

Broj: 01-02-06-11-1-2922-7/23

Sarajevo, maj 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA	13
5.1.	Postupak sačinjavanja i utvrđivanja listi lijekova u FBiH	13
5.2.	Realizacija Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem mehanizma za globalni pristup vakcini za sprečavanje COVID-a 19 (COVAX)	17
5.3.	Preuzimanje osnivačkih prava nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama u FBiH.....	18
5.4.	Imenovanje Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	20
5.5.	Zdravstvena zaštita neosiguranih osoba	20
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	21
6.1.	Izrada i donošenje budžeta i plana poslovanja	21
6.2.	Izvještavanje.....	22
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	23
7.1.	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	23
7.1.1.	Prihodi i primici	23
7.1.2.	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	24
7.1.2.1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	24
7.1.2.2.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	25
7.1.2.3.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	30
7.1.2.4.	Kapitalni transferi	37
7.2.	BILANS STANJA.....	38
7.2.1.	Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja	38
7.2.2.	Stalna sredstva	38
7.2.3.	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	39
8.	JAVNE NABAVKE	40
9.	OSTALI NALAZI	42
9.1.	Hitni projekat za COVID-19.....	42
9.2.	Raspodjela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.....	43
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	45
V.	PRILOG.....	47
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	47
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	47

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Ministarstva na 31. 12. 2023. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Ministar je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Ministarstva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva zdravstva za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Nije vršeno pregovaranje sa proizvođačima lijekova, odnosno nositeljima dozvole za stavljanje lijeka u promet, s ciljem postizanja nižih cijena, koje su sadržane u Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH, iako je predviđeno Zakonom o lijekovima i Pravilnikom o izradi Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste (tačka 5.1 Izvještaja);
2. Nisu imenovane potkomisije za donošenje stručno-medicinskih uputstava, zbog čega nisu donesena navedena uputstva, koja predstavljaju kriterije za utvrđivanje prava korištenja lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti, što nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti i Pravilnikom o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti (tačka 5.1 Izvještaja);
3. Raspodjela transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH Županijskoj bolnici „Dr. Fra Mihovil Sučić“ Livno (2.000.000 KM) i Domu zdravlja Travnik (200.000 KM), koji su osigurani izmjenama i dopunama Budžeta za 2023. godinu, izvršena je bez kriterija i netransparentno, što nije u skladu sa članovima 38. i 39. Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2023. godinu (tačka 7.1.2.3 Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Iz Budžeta FBiH putem Ministarstva u 2020. godini avansno su isplaćena sredstva u iznosu od 13.682.011 KM na osnovu Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem mehanizma za globalni pristup vakcini za sprečavanje COVID-a 19 (COVAX). S obzirom na to da ugovorena isporuka nije izvršena u cijelosti, za neiskorišteni avans u iznosu od 10.044.990 KM i dalje nije izvršen povrat sredstava u Trezor FBiH (tačka 5.2 Izvještaja);**
- **Nije imenovan upravni odbor Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH jer ministarstvo zdravstva Zapadnohercegovačke županije nije dostavilo prijedlog za svog predstavnika, zbog čega Zavodom upravlja privremeni Upravni odbor od 2015. godine (tačka 5.4 Izvještaja);**
- **U Ministarstvu se vodi elektronska evidencija prisustva na radu, ali nije uspostavljena kontrola nad njenim korištenjem. Također, nije evidentirano korištenje pauze, kao ni prekidi u radu, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (tačka 7.1.2.1 Izvještaja);**
- **Obračun poreza i doprinosa na naknade zaposlenicima članovima komisija isplaćene u iznosu od najmanje 49.897 KM nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH (tačka 7.1.2.2).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, ministar je odgovoran da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedio namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva

koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 30. 5. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s.r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Izvršiti izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u cilju sistematizacije i popunjavanja radnih mjesta službenika za poslove iz nadležnosti Ministarstva.	4.
2.*	Izvršiti procjenu rizika po procesima poslovanja i sačiniti registar rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.*	Uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.	4.
4.	Sačiniti i dostaviti izvještaj o provođenju mjera i preporuka za poboljšanje integriteta Antikorupcijskom timu Vlade FBiH.	4.
5.*	U postupku sačinjavanja i predlaganja listi lijekova, kao i cijena lijekova, obaviti pregovaranja sa proizvođačima lijekova, odnosno nositeljima dozvole za stavljanje lijeka u promet, u okviru dozvoljenih referentnih cijena lijekova utvrđenih državnim Pravilnikom o cijenama lijekova, u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima.	5.1
6.*	Osigurati farmakoekonomske analize kojima se potvrđuje ekonomska opravdanost primjene lijeka (trošak – korist) prilikom proširivanja Liste Fonda solidarnosti, a naročito originalnim lijekovima (originatori i biološki lijekovi).	5.1
7.*	Donijeti nedostajuća stručno-medicinska uputstva za nove lijekove i izvršiti reviziju postojećih uputstava, koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih rade komisije za utvrđivanje prava korištenja osiguranih lica na lijekove s posebnim režimom propisivanja sa Liste Fonda solidarnosti.	5.1
8.*	U saradnji sa Ministarstvom civilnih poslova BiH osigurati povrat cjelokupnog neiskorištenog uplaćenog avansa, u skladu sa Sporazumom o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem Instrumenta za globalni pristup vakcinama protiv bolesti COVID-19 (COVAX).	5.2
9.*	Osigurati potpisivanje ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima između osnivača, Federacije BiH i kantona nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama.	5.3
10.*	Osigurati dostavljanje godišnjih izvještaja o radu i poslovanju univerzitetsko-kliničkih bolnica na razmatranje Parlamentu FBiH u skladu sa odredbama statuta i Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH.	5.3
11.*	U cilju zakonitog upravljanja Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH osigurati imenovanje članova upravnog odbora.	5.4
12.*	Prilikom izrade novog zakona o zdravstvenom osiguranju osigurati pravo na zdravstvenu zaštitu za sva nezaposlena lica u FBiH.	5.5
13.*	Osigurati planiranje i odobravanje pripadajućeg iznosa sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti, u svrhu osiguranja ravnopravnog položaja svih osiguranih lica i pružanja prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, u skladu s članovima 11, 82. i 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju.	6.1
14.*	Donijeti provedbene propise i osigurati uspostavu registra proizvođača i uvoznika hemikalija u skladu sa Zakonom o hemikalijama.	6.2
15.	Osigurati kontrolu upotrebe elektronskih evidencija radnog vremena kako bi pružale sve potrebne elemente u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu, a	7.1.2.1

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
	nadoknađivanje privatnih izlaza vršiti u skladu sa Odlukom o radnom vremenu.	
16.	Ocjenjivanje državnih službenika vršiti na način i u rokovima predviđenim Zakonom o državnoj službi u FBiH, Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.	7.1.2.1
17.	Jednokratne pomoći u slučaju teške invalidnosti ili teške bolesti državnih službenika i namještenika ili članova uže porodice isplaćivati u skladu sa Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće.	7.1.2.1
18.	Obrasce putnih naloga i izvještaje sa službenog puta sačinjavati sa svim propisanim elementima, a isplate nastalih troškova vršiti na osnovu priloženih računa, u skladu sa odredbama Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja.	7.1.2.2
19.*	Internim aktom ograničiti broj komisija u kojima mogu učestvovati zaposlenici Ministarstva i maksimalni iznos naknade koji mogu ostvariti na godišnjem nivou, u svrhu ujednačavanja cijene rada u komisijama u odnosu na redovni rad i stvaranja prostora za efikasnije obavljanje svih redovnih poslova i zadataka.	7.1.2.2
20.	Rješenja o imenovanju radnih tijela i izvještaje o radu sačinjavati u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.	7.1.2.2
21.	Uz račune za reprezentaciju sačinjavati kratak pismeni izvještaj o njenoj svrsi, u skladu sa Uredbom o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama, a za nenamjenski utrošak osigurati povrat sredstava.	7.1.2.2
22.	Propisati mjerljive kriterije i transparentno vršiti dodjelu transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH, u skladu sa članovima 38. i 39. Zakona o izvršavanju budžeta FBiH.	7.1.2.3
23.*	Izvršiti nadzor nad namjenskim utroškom svih doznačenih sredstva putem tekućih transfera za 2023. godinu i utvrditi efekte utroška budžetskih sredstava.	7.1.2.3
24.	Plan javnih nabavki i obavještenja i izvještaje o provedenim postupcima sačinjavati i objavljivati na način i u roku predviđenim odredbama Zakona o javnim nabavkama i podzakonskim aktima.	8.
25.	Provoditi postupke javnih nabavki za sve nabavke roba i usluga, a prije pokretanja provoditi prethodnu provjeru tržišta i sačinjavati pismene zabilješke o poduzetim radnjama, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.	8.
26.	Tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da obezbijedi jednak i nediskriminirajući tretman potencijalnih ponuđača, u skladu sa članovima 3. i 53. Zakona o javnim nabavkama, i osigurati kontrolu realizacije ugovorenih obaveza.	8.
27.	Raspodjelu prikupljenih sredstava od igara na sreću vršiti u skladu sa rokovima utvrđenim Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.	9.2

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (14)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu;
- Budžet FBiH za 2023. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti;
- Zakon o zdravstvenom osiguranju;
- Zakon o lijekovima;
- Zakon o apotekarskoj djelatnosti;
- Zakon o finansijskoj konsolidaciji i/ili restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Uredba o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanja igara na sreću; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ministarstvo je osnovano u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave.² Obavlja upravne, stručne i druge poslove koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Federacije BiH u oblasti zdravstva, a naročito poslove koji se odnose na: provođenje politike i strategije zdravstva u cjelini; razvoj i unapređenje sistema zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; praćenje i provođenje federalnih zakona u oblasti zdravstva; izradu programa razvoja zdravstvene djelatnosti, te donošenje planova i programa mjera zdravstvene zaštite; međuentitetsku i međukantonalnu saradnju u oblasti zdravstva; koordiniranje i provedbu projekata u oblasti zdravstva od značaja za Federaciju BiH, u saradnji s međunarodnim, vladinim i nevladinim organizacijama, u skladu s Ustavom BiH, a s ciljem rekonstrukcije i obnove zdravstvenog sistema; učešće u provedbi informatičkih projekata u oblasti zdravstva; osiguranje dostupnosti djelotvornim, sigurnim, kvalitetnim i ekonomičnim lijekovima i sprečavanje njihove zloupotrebe i druge poslove utvrđene Zakonom.

Ministarstvom od 28. 4. 2023. godine rukovodi ministar Nediljko Rimac, a do tada je na osnovu Rješenja Vlade FBiH³ od 13. 10. 2021. godine rukovodio premijer FBiH koji je bio ovlašten za donošenje podzakonskih akata iz nadležnosti Ministarstva i pomoćnica ministra Marina Bera, koja je bila ovlaštena da potpisuje akte iz nadležnosti Ministarstva do imenovanja federalnog ministra.

Unutrašnja organizacija i način rada utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji od 22. 2. 2019. godine, sa izmjenama od 16. 5. 2019. godine, na koje je Vlada FBiH dala saglasnost. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji uređen je način rada i rukovođenja, te opis radnih mjesta službenika i namještenika.

Za obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti Ministarstva osnovane su osnovne organizacijske jedinice: Kabinet ministra, Sektor za organizaciju i razvoj zdravstvenog sistema, Sektor za javno zdravlje, Sektor za farmaciju i hemikalije, Sektor za pravne poslove i EU integracije, Služba za finansije i opće poslove i Jedinica za internu revizije.

U sastavu Ministarstva je Centar za transplantacijsku medicinu, kao federalna upravna organizacija koja obavlja stručne poslove u oblasti transplantacije organa i tkiva u svrhu liječenja u Federaciji BiH, u skladu sa Zakonom o transplantaciji organa i tkiva.⁴

Sistematizovana su radna mjesta za 80 izvršilaca, a 31. 12. 2023. godine bilo zaposleno njih 40. Budžetom za 2023. godinu planirani broj zaposlenih je 48.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u Ulici Titova br. 9.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2023. do aprila 2024. godine.

² „Sl. novine FBiH“, br. 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 08/06, 61/06 i 48/11

³ „Sl. novine FBiH“, br. 83/21

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 75/09 i 95/17

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Ministarstva za 2022. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da nisu preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Ministarstvo je izvršilo analizu postojećeg plana integriteta u skladu sa Akcionim planom za borbu protiv korupcije i procijenilo da nema potrebe za ažuriranjem postojećeg jer nije bilo izmjena u organizaciji Ministarstva.
2.	Izvršeno je knjigovodstveno evidentiranje sredstava u obliku prava u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.
3.	Ugovori o nabavci zaključeni su u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu obrasca cijene.
4.	Sačinjene su kompletne evidencije o isporučenom potrošnom materijalu svim zdravstvenim ustanovama na području FBiH finansiranom iz kreditnih sredstava Projekta COVID-19.
5.	Ministarstvo je donijelo Uputstvo za podnošenje prijave za javni poziv za finansiranje projekata i programa za dodjeljivanje sredstava prikupljenih na osnovu naknada za privređivanje igara na sreću kojima je detaljno definisana procedura i kriteriji za dodjelu sredstava.
Djelimično realizovane preporuke	
1.	Ministarstvo je sačinilo pojedinačne procese, ali i dalje nije usvojilo mapu procesa, registar rizika niti ih je unijelo u Aplikaciju PIFC u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
2.	Poduzete su aktivnosti sa Pravobranilaštvom BiH za povrat neiskorištenih sredstava po osnovu Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem Instrumenta za globalni pristup vakcinama protiv bolesti COVID-19 (COVAX) koji je istekao, ali nije izvršen povrat neiskorištenih avansno uplaćenih sredstava u Trezor.
3.	Ministarstvo je kroz DOB planiralo potrebna sredstva za finansiranje Fonda solidarnosti, u svrhu osiguranja ravnopravnog položaja svih osiguranih lica i pružanja prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, ali odobrena sredstva iz Budžeta FBiH nisu u skladu s članovima 11, 82. i 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju.
4.	Dio provedbenih propisa je donesen, ali nije objavljen, jer se svi propisi trebaju objaviti zajedno, a registar proizvođača i uvoznika hemikalija nije uspostavljen u skladu sa Zakonom o hemikalijama.
5.	Nadzor nad namjenskim utroškom budžetskih sredstava doznačenih iz tekućih transfera se izvršava i dostavljaju tromjesečni izvještaji Vladi FBiH, ali ne u predviđenom roku, što utiče i na kašnjenje isplata tranši ustanovama.

Nerealizovane preporuke	
1.	Uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.
2.	U postupku sačinjavanja i predlaganja listi lijekova, kao i cijena lijekova, obaviti pregovaranja sa proizvođačima lijekova u okviru dozvoljenih referentnih cijena lijekova utvrđenih državnim Pravilnikom o cijenama lijekova, u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima.
3.	Osigurati farmakoekonomske analize kojima se potvrđuje ekonomska opravdanost primjene lijeka (trošak – korist) prilikom proširivanja Liste Fonda solidarnosti, a naročito originalnim lijekovima (originatori i biološki lijekovi).
4.	Donijeti nedostajuća stručno-medicinska uputstva za nove lijekove i izvršiti reviziju postojećih uputstava, koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih rade komisije za utvrđivanje prava korištenja osiguranih lica na lijekove s posebnim režimom propisivanja sa Liste Fonda solidarnosti.
5.	Osigurati potpisivanje ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima između osnivača, Federacije BiH i kantona nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama.
6.	Prikupiti godišnje izvještaje o radu i poslovanju univerzitetsko-kliničkih bolnica i dostaviti na razmatranje Parlamentu FBiH u skladu sa odredbama statuta i Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH.
7.	U cilju zakonitog upravljanja Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH predložiti izmjene člana Zakona o zdravstvenom osiguranju kojim se definiše način predlaganja i imenovanja članova upravnog odbora.
8.	Pokrenuti proceduru izmjene člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju s ciljem stvaranja uslova da sva nezaposlena lica u FBiH imaju pravo na izdavanje zdravstvene legitimacije i pružanje zdravstvene zaštite.
9.	Internim aktom ograničiti broj komisija u kojima mogu učestvovati zaposlenici Ministarstva i maksimalni iznos naknade koji mogu ostvariti na godišnjem nivou, u svrhu ujednačavanja cijene rada u komisijama u odnosu na redovni rad i stvaranja prostora za efikasnije obavljanje svih redovnih poslova i zadataka.
Preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu nije izvršena jer su propisi kojima je bila utvrđena njena obaveza izmijenjeni 30. 8. 2023. godine, odnosno 22. 12. 2023. godine. Ovim izmjenama je prestala obaveza revalorizacije.

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu dato je ukupno 27 preporuka, od čega je 13 novih i 14 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu (pet djelimično realizovanih i devet nerealizovanih).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu date su četiri preporuke, od kojih je jedna djelimično implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a tri preporuke nisu implementirane.

Rukovodstvo nije pokazalo spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti s obzirom na to da većina preporuka nije implementirana, zbog čega će se ponoviti u izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Ministarstvo u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁵ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru FBiH⁶ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁷

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji koji je donesen 2019. godine utvrđena je organizacija rada i sistematizacija radnih mjesta, te kontrolno okruženje. Predviđeno je sedam osnovnih organizacionih jedinica sa 73 sistematizovana radna mjesta, od kojih je na kraju godine bilo popunjeno 37, od kojih su dva savjetnika ministra. **Ističemo da je u okviru Sektora za farmaciju i hemikalije sistematizovano pet radnih mjesta, od kojih su popunjena tri, iako je ovaj Sektor, shodno postojećim zakonskim propisima, nosilac svih aktivnosti koje se odnose na vođenje politike lijekova za područje FBiH i izradu listi lijekova u FBiH. U ovom Sektoru treba uspostaviti registar proizvođača i uvoznika hemikalija u skladu sa Zakonom o hemikalijama. Isto tako, iako je trebao biti, nije formiran poseban odjel za ekonomiku zdravstva i farmakoekonomiku koji je trebao obavljati poslove procjene ekonomske opravdanosti primjene propisanih lijekova koji se nalaze na Listi lijekova Fonda solidarnosti. Pored toga, više sistematizovanih radnih mjesta u drugim sektorima neravnomjerno je popunjeno, što ukazuje na to da nije uspostavljeno adekvatno kontrolno okruženje i kontrolne aktivnosti, u skladu sa COSO modelom koji, između ostalog, definiše organizacionu strukturu, dodjelu ovlaštenja i odgovornosti, politike i prakse upravljanja ljudskim resursima, kompetentnost zaposlenih i komunikacije i provedbu integriteta i etičkih vrijednosti.**

Ministarstvo nije izvršilo **procjenu rizika** za sve ključne poslovne procese, niti je sačinilo registar rizika, kako bi se uredilo upravljanje rizicima u Ministarstvu i utvrdile mjere za njihovo smanjenje.

Kontrolne aktivnosti zasnivaju se na pisanim pravilima i procedurama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. Ministarstvo je usvojilo značajan broj internih akata i procedura s ciljem uspostavljanja kontrolnih aktivnosti kao jedne od komponenti sistema internih kontrola i sačinilo opise pojedinačnih procesa. Ministarstvo je sačinilo mape procesa za pojedinačne ključne procese, ali nije sačinilo registar rizika i izvršilo unos u Aplikaciju PIFC (modul za finansijsko upravljanje i kontrolu) do 30. 11. 2023. godine, u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 21. 6. 2023. godine.

Godišnji izvještaj o funkcioniranju sistema FUK-a je sačinjen i dostavljen u skladu sa Zakonom o FUK-u. U izvještaju su navedene mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj FUK-a koje se odnose na edukacije uposlenih, uspostavljanje registra rizika, ažuriranje postojećih internih akata i uspostavljanje sistema izvještavanja o funkcionisanju FUK-a.

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

⁷ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola, koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena.

Zbog navedenog konstatujemo da Ministarstvo nije uspostavilo finansijsko upravljanje i kontrolu u dijelu kontrolnog okruženja, procjene rizika i kontrolnih aktivnosti u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je za novoimenovanog ministra i za pomoćnicu ministra sa ovlaštenjem Vlade FBiH i dostavljena je Federalnom ministarstvu finansija u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuke:

- **izvršiti izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u cilju sistematizacije i popunjavanja radnih mjesta službenika za poslove iz nadležnosti Ministarstva;**
- **izvršiti procjenu rizika po procesima poslovanja i sačiniti registar rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁸ i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovana je Jedinica za internu reviziju, sa četiri radna mjesta: rukovodilac jedinice – pomoćnik ministra i tri stručna savjetnika – interna revizora, od kojih je popunjeno samo mjesto internog revizora. Usvojen je i odobren Strateški plan interne revizije za period 2023. – 2025. godine i Godišnji plan interne revizije za 2023. godinu kojim su obuhvaćene dvije revizije procesa u Ministarstvu (rada stručne komisije za dodatke prehrani i druge pripreme i obavljanja stručnog nadzora u prostoru, opremi i kadru u postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za velepromet otrova) i tri revizije procesa Zavoda za javno zdravstvo FBiH koji su u nadležnosti ove jedinice.

Navedene planove pripremio je interni revizor, što nije u skladu s članom 14. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, kojim je propisano da ih priprema rukovodilac jedinice za internu reviziju, i članom 6. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, kojim je propisano da rukovodilac jedinice za internu reviziju funkcionalno odgovara rukovodiocu organizacije. Godišnji izvještaj interne revizije dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici u zakonskom roku. Prema godišnjem izvještaju interne revizije u okviru dvije izvršene revizije u Ministarstvu dato je 14 preporuka kojima nije istekao rok provedbe.

S obzirom na to da je stručni savjetnik – interni revizor donio Strateški i godišnji plan, te izvršio revizije, pratio i identifikovao nepravilnosti, a da su Zakonom jasno definisane obaveze rukovodioca i internog revizora, ne možemo potvrditi da je interna revizija u revidiranoj godini uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- **uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

Vlada FBiH je u 2021. godini usvojila novi Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove Strategije za borbu protiv korupcije u FBiH. Jedna od definisanih aktivnosti federalnih organa uprave u novom Akcionom planu je analiziranje i ažuriranje postojećih planova integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja Plana. Ministarstvo je izvršilo analizu postojećeg plana integriteta iz novembra 2020. godine i ocijenilo da s obzirom na to da nije bilo izmjena u sistematizaciji i organizacijskim jedinicama da nema potrebe da se ažurira postojeći plan integriteta. **Ministarstvo nije sačinilo Izvještaj o provođenju mjera i preporuka za poboljšanje integriteta i dostavilo Antikorupcijskom timu Vlade FBiH.**

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

Preporuka:

- **sačiniti i dostaviti Izvještaj o provođenju mjera i preporuka za poboljšanje integriteta Antikorupcijskom timu Vlade FBiH.**

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

Sistem zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH je, u skladu sa Ustavom FBiH i zakonskim propisima donesenim na osnovu Ustava, zasnovan na principima podijeljene nadležnosti između federalne i kantonalnih vlasti. Shodno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti⁹ i Zakona o zdravstvenom osiguranju,¹⁰ te drugih akata donesenih na osnovu ovih zakona, u nadležnosti federalne vlasti je da utvrđuje politiku i donosi zakone, a kantonalna vlast provodi zakone i utvrđuje, odnosno usklađuje zdravstvenu politiku kantona sa politikom na nivou FBiH.

5.1. Postupak sačinjavanja i utvrđivanja listi lijekova u FBiH

Promet lijekova regulisan je državnim Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima,¹¹ federalnim Zakonom o lijekovima,¹² Zakonom o apotekarskoj djelatnosti¹³ i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovih zakona. Vijeće ministara BiH donijelo je Pravilnik o načinu kontrole cijena, načinu oblikovanja cijena lijekova i načinu izvještavanja o cijenama lijekova u BiH, kojim je propisan način utvrđivanja i objavljivanja maksimalnih veleprodajnih cijena lijekova u BiH¹⁴ (u daljem tekstu: državni Pravilnik o cijenama lijekova).

Federalni ministar zdravstva donio je dva pravilnika:

- 1) Pravilnik o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade listi lijekova u FBiH, načinu stavljanja i skidanju lijekova sa listi lijekova, obavezama ministarstava zdravstva, zavoda zdravstvenog osiguranja, te proizvođača i promotnika lijekova uvrštenih na liste lijekova, kao i korištenju lijekova¹⁵ (u daljem tekstu: Pravilnik o izradi Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste). Ovim Pravilnikom je utvrđen način izrade:
 - Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH (u daljem tekstu: Lista lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja), koja se sastoji od A liste na kojoj je 100% učešće kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja u cijeni lijeka i B liste na kojoj je procentualno učešće kantonalnih zavoda u cijeni lijeka definisan u određenom rasponu,
 - Liste lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti (Bolnička lista)
- 2) Pravilnik o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, kao i korištenju lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH¹⁶ (u daljem tekstu: Pravilnik o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti). Njim je utvrđen način izrade:
 - Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH (u daljem tekstu: Lista Fonda solidarnosti).

U skladu s odredbama navedenih federalnih zakona i podzakonskih akata, Vlada FBiH, na prijedlog federalnog ministra zdravstva, utvrđuje sve tri liste lijekova. Postupak sačinjavanja i predlaganja listi lijekova, odnosno njihovu reviziju u FBiH obavlja Ministarstvo jednom godišnje, putem imenovanih komisija čiji se rad finansira iz sredstava podnosioca zahtjeva. Ističemo da na prvoj Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja (lijekovi na recept) Ministarstvo utvrđuje veleprodajne cijene lijekova, dok se cijena lijekova iz druge i treće liste utvrđuje provođenjem procedura propisanih Zakonom o javnim nabavkama (u zdravstvenim ustanovama i Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (u daljnjem tekstu: Federalni zavod)).

⁹ „Sl. novine FBiH“, broj 46/10 i 75/13

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, broj 30/97 i 36/18

¹¹ „Sl. glasnik BiH“, broj 58/08

¹² „Sl. novine FBiH“, broj 109/12

¹³ „Sl. novine FBiH“, broj 40/10

¹⁴ „Sl. glasnik BiH“, broj 3/17

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, broj 45/13, 7/19 i 72/22

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, broj 36/11, 109/12 i 82/14

Postupak sačinjavanja Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste lijekova propisan je Pravilnikom o izradi Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste, koji je donio federalni ministar zdravstva.

Članovima 7. i 17. ovog Pravilnika propisano je da se postupak sačinjavanja i predlaganja Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja, odnosno revizija listi lijekova u FBiH obavljanja jednom godišnje. Također, propisano je da se cijene lijekova na ovoj Listi utvrđuju pregovaranjem, kao i da ne mogu biti više od maksimalnih veleprodajnih cijena lijekova za BiH, koje objavljuje Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH u skladu s odredbama državnog Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima i državnim Pravilnikom o cijenama lijekova. Izmjenama ovog Pravilnika iz 2022. godine u članu 7. izbrisana je obaveza pregovaranja osim u slučaju poremećaja u dostupnosti lijeka, na zahtjev proizvođača lijeka, odnosno nositelja dozvole za stavljanje lijeka u promet ili Ministarstva. U tom slučaju obavljaju se pregovori o cijenama lijekova s ciljem utvrđivanja cijene lijeka po kojoj dostupnost lijeka neće biti ugrožena. Utvrđena cijena lijeka ne smije biti viša od državne maksimalne veleprodajne cijene lijeka za lijek o kojem se obavljaju pregovori. Međutim, članom 17. ostalo je definisano da se cijene lijekova predlažu na osnovu postupka pregovaranja sa proizvođačima lijekova, odnosno nositeljima dozvole za stavljanje lijeka u promet, a u okviru maksimalnih veleprodajnih cijena lijekova utvrđenih državnim Pravilnikom o cijenama lijekova. Maksimalne veleprodajne cijene lijekova za BiH utvrđuju se na bazi aritmetičke sredine objavljenih komparativnih cijena tih lijekova u Hrvatskoj, Srbiji i Sloveniji, a ukoliko za određeni lijek u ovim zemljama ne postoje podaci, koriste se podaci iz Bugarske i Italije. Maksimalne veleprodajne cijene lijekova za BiH objavljene su 5. 6. 2023. godine na web-stranici Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH u skladu sa državnim Pravilnikom o cijenama lijekova.

Zadatak komisije za izradu Liste lijekova obaveznog osiguranja¹⁷ i Bolničke liste je da na osnovu predloženih zahtjeva na ove liste lijekova uvrsti nove lijekove i da izvrši usklađivanje postojećih cijena na Listi lijekova obaveznog osiguranja sa maksimalnim veleprodajnim cijenama na tržištu BiH. Ova Komisija je samo sačinila prijedlog Odluke o dopuni Odluke o Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH, koju je Vlada FBiH usvojila 9. 2. 2023. godine. Na ovaj način su na A listu lijekova dodani formoterol fumarate dihidrat i indakaterol, a na B listi je za lijek olanzapin dodan i njegov farmaceutski oblik "obložene tablete". **Izvršeno je usaglašavanje sa cijenama lijekova objavljenim na stranici Agencije i korekcijama objavljenih cijena, te je Vlada FBiH 30. 10. 2023. godine usvojila Odluku o izmjeni Odluke o listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH bez prezentovanih dokaza da je vršeno pregovaranje sa proizvođačima lijekova.**

Bolnička lista lijekova je usvojena je 9. 6. 2022. godine¹⁸ kojom su uvršteni jedan lijek i medicinski kisik i nisu vršene izmjene ni usklađivanje u 2023. godini.

U skladu s Pravilnikom o izradi Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste, koji je donio federalni ministar zdravstva, cijene lijekova utvrđene Listom lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja obavezujuće su i za pozitivne liste lijekova kantona. Prema ovom Pravilniku, kantoni, odnosno kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja, iako podnose kompletan trošak federalne Liste lijekova koja se finansira iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, nemaju nikakav uticaj na njeno sačinjavanje, niti imaju mogućnost putem pregovaranja uticati na snižavanje cijena lijekova. Snižavanje cijene putem pregovaranja može vršiti samo Federalno ministarstvo zdravstva, koje opet nije vršilo pregovaranje za snižavanje cijena, što nije u skladu sa članom 17. Pravilnika i što ima za posljedicu da zbog nedostatka sredstava nijedan kanton nema u potpunosti usklađenu pozitivnu listu sa federalnom. Nadležnim tijelima kantona nije dozvoljeno da o cijenama lijekova pregovaraju sa proizvođačima lijekova, odnosno nosiocima odobrenja za stavljanje lijeka u promet.

Postupak sačinjavanja i korištenja lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH propisan je Pravilnikom o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti koji je donio ministar zdravstva.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, broj 106/21, 83/22, 11/23 i 85/23

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, broj 47/22

Metodologijom o načinu i postupku izrade i revizije federalnih listi lijekova¹⁹ definisano je da se Komisija sastoji od devet članova stručnjaka zdravstvene, farmaceutske, ekonomske i pravne struke koju imenuje ministar, na period od jedne godine, a u sastav komisije mogu se anagažovati i zaposlenici nadležnih ministarstava. Pored toga, Komisija ima potkomisije za stavljanje i skidanje lijekova (za citostatike, lijekove za liječenje hepatitisa B i C, za liječenje multiple skleroze, upalne bolesti crijeva, antiretrovirusne lijekove, hemofiliju, imunosupresive, artritisa, očna i kožna oboljenja), također sa po tri člana. Članovi deset potkomisija za stavljanje i skidanje lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti su zaposleni ljekari kliničkih centara, prema srodnosti specijalnosti i bolesti za koje se koriste lijekovi.

Članom 26. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti (donesenim 2011. godine) kao uslov za stavljanje, odnosno skidanje lijeka sa Liste Fonda solidarnosti, a koji se odnosi na farmakoekonomske parametre koji potvrđuju ekonomsku opravdanost primjene lijeka, trošak – korist (efektivnost), predviđeno je da se primjenjuje tek nakon formiranja posebnog odjela za ekonomiku zdravstva i farmakoekonomiku u Ministarstvu. Utvrdili smo da odjel za ekonomiku zdravstva i farmakoekonomiku u Ministarstvu nikada nije formiran.

Zaključkom Vlade FBiH od 14. 4. 2022. godine Ministarstvo i Federalni zavod su zaduženi, između ostalog, da revidiraju važeću Listu lijekova Fonda solidarnosti FBiH i predlože Vladi novu listu usklađenu s finansijskim mogućnostima Fonda solidarnosti. Ministarstvo je tek u martu 2023. godine dostavilo Federalnom zavodu i kliničkim centrima zahtjev za imenovanje predstavnika institucija u komisiji za reviziju lijekova Fonda solidarnosti i potkomisija. Do okončanja revizije nisu prezentovane rješenja o imenovanju komisija i potkomisija.

Lijekovi sa Liste Fonda solidarnosti koriste se u bolničkim zdravstvenim ustanovama sa kojima Federalni zavod ima zaključene ugovore, a njihovo korištenje odobravaju druge posebne komisije koje imenuje direktor Federalnog zavoda, uz prethodnu saglasnost ministra (ukupno 17 komisija), za koje rok na koji su imenovane nije ograničen. Pravni osnov za formiranje ovih komisija je Pravilnik o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i Pravilnik o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti, a njihov rad finansira Federalni zavod. Lista Fonda solidarnosti,²⁰ donesena 2019. godine, samo je dopunjena u augustu 2023. godine – u okviru priloga „Posebni program“ dodana su dva lijeka za liječenje pacijenata oboljelih od cistične fibroze u skladu sa kriterijima Stručne komisije za cističnu fibrozu Ministarstva. U okviru važeće Liste Fonda solidarnosti lijekovi su podijeljeni na dvanaest grupa po bolestima, a na tri grupe po načinu propisivanja:

1. osnovna lista lijekova,
2. lijekovi sa posebnim režimom propisivanja i
3. lijekovi po posebnim programima.

Na osnovnoj listi lijekova nalaze se oni najjeftiniji, koje koristi najveći broj oboljele populacije, na čije pravo korištenja imaju svi pacijenti shodno rješenjima imenovanih deset komisija za odobravanje korištenja lijekova sa osnovne liste i usluge liječenja, koje rade po kantonima i u nadležnosti su Federalnog zavoda.

U grupi lijekova s posebnim režimom propisivanja i grupi lijekova po posebnim programima nalaze se lijekovi koje koristi manji broj oboljele populacije, čije pravo korištenja imaju samo određeni pacijenti, shodno kriterijima (stručno-medicinskim uputstvima) koje donosi ministar. Pravo na korištenje ovih lijekova utvrđuje se rješenjima posebno imenovanih sedam komisija, od čega tri odobravaju citostatike, grupisane po srodnim oblastima (komisija za karcinom dojke i pluća, metastatski melanom i ostala onkološka pitanja), a ostale komisije odobravaju lijekove za multiplu sklerozu, Chronovu bolest i hepatitis B i C, imunosupresive (lijekove koji se koriste nakon transplantacije) i hematološka oboljenja.

¹⁹ Usvojena 8. 7. 2020. godine, sa izmjenama i dopunama iz decembra 2021. godine i septembra 2022. godine

²⁰ „Sl. novine FBiH“, broj 47/19, 58/23

Lijekovi po posebnim programima Fonda solidarnosti odobravaju se za minimalni broj pacijenata s određenim oboljenjima, a njihova kupovina je, shodno članu 5. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti, uslovljena osiguranjem dodatnih finansijskih sredstava Fondu solidarnosti što nije osigurano u revidiranoj godini kroz budžet. Za potrebe osiguranja terapije biološkim lijekovima djece oboljele od cistične fibroze u FBiH, sredstva u iznosu od 2.000.000 KM obezbijeđena su preraspodjelom sredstava iz Budžeta FBiH za 2023. godinu.

Revizijom smo utvrdili da za većinu lijekova sa Liste lijekova Fonda solidarnosti nisu sačinjena stručno-medicinska uputstva ministra u skladu sa Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava. Lista lijekova Fonda solidarnosti nije sačinjena u skladu sa Zakonom o lijekovima i članom 2. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti kojim je propisan način njene izrade, jer uvršteni lijekovi na Listu nisu dostupni svim osiguranicima u Federaciji BiH u odobrenoj indikaciji u skladu sa stručno-medicinskim uputstvima, propisima o zdravstvenom osiguranju, kao i finansijskim sredstvima Fonda solidarnosti FBiH, utvrđenim u finansijskom planu Federalnog zavoda.

Federalni zavod je više puta tražio reviziju postojećih stručno-medicinskih uputstava, koji predstavljaju kriterije na osnovu kojih rade Komisije za utvrđivanje prava na korištenje lijekova Fonda solidarnosti. Revizijom postojećih stručno-medicinskih uputstava, doktriniranih pristupa i smjernica bilo bi izvršeno njihovo usklađivanje s Listom Fonda solidarnosti, oboljenjima, novim saznanjima i dostignućima, sa parametrima koji bi preciznije definisali rad komisija u smislu općih informacija o oboljenjima (definicija, klinička slika, dijagnoza), zatim sa preporučenim terapijama lijekovima sa Liste, jasnim kriterijima za uvođenje pacijenata u pravo korištenja lijeka za indikacije navedene u Listi, kriterijima za skidanje pacijenata sa terapije, dužinom trajanja terapije i očekivanim terapijskim efektima.

Ministar je 16. 4. 2021. godine donio Rješenje kojim je formirao 11 potkomisija koje su trebale, u roku od sedam dana od dana prijema rješenja, napraviti stručno-medicinska uputstva za korištenje svakog lijeka koji se nalazi na Listi Fonda solidarnosti (sa posebnim režimom propisivanja i po posebnim programima). U toku 2021. godine samo su dvije potkomisije (za lijekove u tretmanu hemodijalize i za lijekove u tretmanu malignih neoplazmi²¹) obavile posao i izradile uputstva za 38 lijekova sa Liste, koja su dobila saglasnost i upućena su Federalnom zavodu kako bi se mogla koristiti. **Nije nam prezentirana dokumentacija da je ostalih devet potkomisija sačinilo prijedlog uputstva u aprilu 2021. godine za lijekove po oblastima za koje su bile zadužene, zbog čega Ministarstvo nije obavilo reviziju svih stručno-medicinskih uputstava. Navedeno utiče na rad imenovanih komisija za uvođenje osiguranika u pravo korištenja na lijekove sa Liste Fonda solidarnosti i nije u skladu s članom 9. Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava i članovima 21. i 22. Pravilnika o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti.**

Zaključak u vezi s donošenjem listi lijekova u FBiH

Imajući u vidu značajnost troškova lijekova koji se putem kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja finansiraju iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (na recept 238.294.752 KM, kroz Bolničke liste 190.647.448 KM i iz Fonda solidarnosti FBiH 118.420.532 KM),²² navedeni način formiranja i rada komisija, kao i utvrđivanja listi lijekova, ukazujemo na potrebu da nadležni organi preispitaju donesene i primjenjivane pravilnike kojima je definisan način izrade svih listi lijekova i korištenje lijekova Fonda solidarnosti, kao i Metodologiju o načinu i postupku izrade i revizije federalnih listi lijekova. Ovi podzakonski propisi doneseni su na osnovu člana 5. stav 5. Zakona o lijekovima i člana 44. stav 3. Zakona o apotekarskoj djelatnosti, a njihovom primjenom nije osigurana dosljedna primjena principa efikasnosti i transparentnosti izvršavanja budžeta, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.

²¹ Rak debelog crijeva, rak dojke, rak mokraćnog mjehura, adenokarcinom prostate, karcinom pluća, svjetlostanični karcinom bubrežnih stanica, te neuroendokrini tumor gušterače

²² U skladu sa podacima koje je prezentovao Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH u Obračunu sredstava u zdravstvu u FBiH za 2022. godinu

Naročito ističemo da Ministarstvo, iako utvrđuje Listu lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja na kojoj su propisane veleprodajne cijene lijekova, a koju su dužni primjenjivati i kantoni, ne vrši snižavanje cijena putem pregovaranja, što nije u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima. Pored toga, Ministarstvo nije donijelo ni jasna stručno-medicinska uputstva koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih se utvrđuje pravo na korištenje lijekova s posebnim režimom propisivanja sa Liste Fonda solidarnosti.

Neprovođenje pregovaranja sa proizvođačima lijekova, odnosno nositeljima dozvole za stavljanje lijeka u promet, u postupku sačinjavanja listi lijekova u FBiH ima za posljedicu neefikasno trošenje budžetskih sredstava, što nije u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH. Pored toga, svi kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja nisu u mogućnosti da ispoštuju Listu lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja, a osigurana lica koja se nalaze na Listama čekanja za propisane lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti nemaju ravnopravan položaj i ne mogu pod jednakim uslovima ostvariti prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, što nije u skladu s članovima 11. i 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Preporuke:

- *u postupku sačinjavanja i predlaganja listi lijekova, kao i cijena lijekova, obaviti pregovaranja sa proizvođačima lijekova, odnosno nositeljima dozvole za stavljanje lijeka u promet, u okviru dozvoljenih referentnih cijena lijekova utvrđenih državnim Pravilnikom o cijenama lijekova, u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim aktima;*
- *osigurati farmakoekonomske analize kojima se potvrđuje ekonomska opravdanost primjene lijeka (trošak – korist) prilikom proširivanja Liste Fonda solidarnosti, a naročito originalnim lijekovima (originatori i biološki lijekovi);*
- *donijeti nedostajuća stručno-medicinska uputstva za nove lijekove i izvršiti reviziju postojećih uputstava, koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih rade komisije za utvrđivanje prava korištenja osiguranih lica na lijekove s posebnim režimom propisivanja sa Liste Fonda solidarnosti.*

5.2. Realizacija Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem mehanizma za globalni pristup vakcini za sprečavanje COVID-a 19 (COVAX)

Vijeće ministara BiH i GAVI savez (neprofitna fondacija koja je registrovana u Ženevi (Švicarska)) su 18. 9. 2020. godine potpisali **Ugovor o preuzimanju obaveza (aranžman o obaveznoj kupovini)** kojim je definisano da će učesnici u COVAX mehanizmu imati pristup vakcinama zbog mehanizma o avansnoj kupovini koji će GAVI zaključiti sa proizvođačima vakcina. Rok važenja ovog ugovora bio je do 17. 9. 2023. godine.

Potpisivanju ovog Ugovora prethodilo je zaključivanje **Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem mehanizma za globalni pristup vakcini za sprečavanje COVID-a 19 (COVAX)** koji su 15. 9. 2020. godine potpisala entitetska ministarstva zdravstva, Odjel za zdravstvo Brčko distrikta BiH, kao i Ministarstvo civilnih poslova BiH koje je zaduženo za implementaciju. Iz Budžeta FBiH putem Ministarstva u 2020. godini avansno su isplaćena sredstva u iznosu od 13.682.011 KM za nabavku 800.000 doza vakcina po cijeni od 10,55 USD za 20% populacije stanovništva. Na osnovu ugovora za uplaćeni iznos za FBiH i ugovorene količine doza nije isporučeno 587.340 doza jer je do sada isporučeno samo 212.660 doza vakcina.²³

²³ Prema Informaciji o epidemiološkoj situaciji COVID 19 u FBiH na dan 3. 4. 2023. godine, s prijedlogom naredbi i preporuka kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva koju je Vlada FBiH dostavila Parlamentu FBiH posljednja isporuka vakcina putem COVAX sistema bila je 26. 8. 2021. godine

U toku 2022. godine putem sastanka sa predstavnicima GAVI saveza bezuspješno se pokušalo pronaći rješenje oko nesuglasice u vezi ispunjavanja ugovornih obaveza za isporuku plaćenih vakcina. Ministarstvo civilnih poslova BiH primilo je 1. 6. 2022. godine konačnu ponudu COVAX-a za zatvaranje postojećeg aranžmana sa naknadom za prijevremeno zatvaranje spomenutog ugovora u iznosu od 1.798.720 USD (ili 2 USD po neisporučenoj dozi od čije kupovine bi se odustalo), a koja će teretiti budžete entiteta i Brčko distrikta BiH, što znači da bi FBiH u tom slučaju prijevremenog zatvaranja ugovora i odustajanja od isporuke naručenih vakcina trebala da plati 1.174.680 USD. Navedeni uslovi prijevremenog zatvaranja ugovora nisu bili predviđeni potpisanim sporazumom pa se ponuda za zatvaranje odbila.

Nakon isteka sporazuma Ministarstvo civilnih poslova BiH je u saradnji sa ostalim potpisnicima sporazuma u oktobru 2023. godine dostavilo zahtjev za povrat cjelokupnog neiskorištenog uplaćenog avansa u iznosu od 9.079.706 USD. Ministarstvo je dostavilo saglasnost za FBiH s ciljem povrata neiskorištenih sredstava (10.044.990 KM).

Prema dostupnim informacijama Ministarstva civilnih poslova BiH, objavljenim na sjednicama Vijeća ministara BiH, GAVI je početkom 2024. godine BiH vratio 7.464.586 USD, dok je jednostrano zadržao 1.615.120 USD. Vijeće ministara BiH je 12. 3. 2024. godine dalo zaduženja Pravobranilaštvu BiH da – u svrhu sačinjavanja prethodne procjene slučaja u vezi sa sporom Bosne i Hercegovine i GAVI-ja, nastalog raskidom Ugovora o preuzimanju obaveza (aranžman o obaveznoj kupovini) vakcina za COVID-19 od 18. 9. 2020. godine – predloži odgovarajuću odluku u vezi sa ovim sporom. Ministarstvo je učestvovalo na Konferencijama za područje zdravstva u BiH koje su održane u januaru i aprilu 2024. godine, na kojima je razmatrano o raspodjeli vraćenih sredstava od COVAX-a u skladu s raspodjelom koju je odobrilo Vijeće ministara BiH, i o povratu preostalog dijela uplaćenog avansa. Do 30. 4. 2024. godine Ministarstvo je bilo u obavezi da imenuje kontakt-osobu za učestvovanje u usaglašavanju iznosa raspodjele vraćenih sredstava. Do okončanja revizije nije izvršen povrat neiskorištenih avansnih sredstava u Trezor FBiH.

Preporuka:

- *u saradnji sa Ministarstvom civilnih poslova BiH osigurati povrat cjelokupnog neiskorištenog uplaćenog avansa, u skladu sa Sporazumom o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem Instrumenta za globalni pristup vakcinama protiv bolesti COVID-19 (COVAX).*

5.3. Preuzimanje osnivačkih prava nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama u FBiH

Parlament FBiH je 2013. godine donio Odluku o preuzimanju osnivačkih prava nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama u FBiH,²⁴ i to: Kliničkim centrom Univerziteta u Sarajevu, Sveučilišno-kliničkom bolnicom Mostar i Univerzitetsko-kliničkim centrom Tuzla, koji se proglašeni javnim ustanovama od posebnog javno-zdravstvenog značaja za FBiH. Isto tako, Parlament FBiH je 2013. godine dao saglasnost na statute²⁵ sve tri univerzitetsko-kliničke bolnice u FBiH koje su prethodno usvojili njihovi upravni odbori. U skladu sa statutarnim odredbama, osnivači svake univerzitetsko-kliničke bolnice su FBiH i određeni kantoni.²⁶ **Iako je zakonski predviđeno, međusobni odnosi, u smislu regulisanja prava, obaveza i odgovornosti između osnivača, jednog ili više kantona i Federacije BiH nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama iz ove odluke nisu uređeni posebnim ugovorom, kako je definisano članom 7. Zakona o ustanovama.**

²⁴ „Sl. novine FBiH“, broj 67/13

²⁵ „Sl. novine FBiH“, broj 70 i 73/13

²⁶ Osnivači UKC Sarajevo su: Federacija BiH, Zeničko-dobojski, Bosansko-podrinjski, Unsko-sanski, Srednjobosanski i Sarajevski kanton. Osnivači SKB Mostar su: Federacija BiH, Hercegovačko-neretvanski, Zapadnohercegovački, Hercegbosanski i Srednjobosanski kanton. Osnivači UKC Tuzla su: Federacija BiH i Tuzlanski kanton.

Ministarstvo je pokrenulo aktivnosti kako bi se međusobni odnosi između osnivača, u smislu regulisanja prava, obaveza i odgovornosti, uredili posebnim ugovorom. S tim u vezi, Ministarstvo je prezentiralo korespondenciju sa Pravobranilaštvom BiH iz 2013. i 2021. godine u vezi pitanja vlasništva nad imovinom univerzitetsko-kliničkih bolnica koja se ranije nalazila u društvenom vlasništvu.

Pravobranilaštvo BiH je, pozivajući se na odredbe Zakona o pretvorbi društvene svojine²⁷ koji je stupio na snagu 25. 11. 1994. godine, iznijelo stav da se ne mogu direktno regulisati odnosi, odnosno razgraničavati ovlaštenja i obaveze između organa Federacije, kantona i općina, jer je neophodno najprije regulisati ove odnose između BiH i FBiH, nakon čega je Federacija jedina nadležna da reguliše razgraničenje ovlaštenja i obaveza pojedinih nivoa vlasti u Federaciji.

Ministarstvo je također prezentiralo „Informaciju o aktivnostima mjerodavnih organa FBiH i kantona, kao i mjerodavnih organa kliničkih centara u FBiH na izradi ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima osnivača nad kliničkim centrima u FBiH, sa posebnim fokusom na preuzimanje finansijskih obaveza spram preuzetih osnivačkih prava“, koju je Vlada FBiH razmatrala i usvojila Zaključkom V broj 1611/2017 od 7. 12. 2017. godine. **U informaciji je iznesen stav da je, i prije donošenja okvirnog zakona o državnoj imovini na nivou BiH, potrebno pristupiti regulisanju međusobnih prava, obaveza i odgovornosti između osnivača nad kliničkim centrima u formi ugovora, u skladu sa članovima 6. i 7. Zakona o ustanovama.** Također se navodi da zbog nepostojanja ugovora, osnivači zdravstvenih ustanova (npr. kliničkih centara) nisu supsidijarno odgovorni za negativno poslovanje ovih zdravstvenih ustanova, mada je to njihova zakonska obaveza regulisana članom 41. Zakona o ustanovama. **Konstatujemo da doneseni Zaključak Vlade FBiH iz 2017. godine nije implementiran. Također ističemo da još uvijek nije ni formirana radna grupa koja je trebala izraditi prijedlog ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima osnivača nad kliničkim centrima, sa posebnim fokusom na preuzimanje obaveza spram preuzetih osnivačkih prava.**

Nadzorne i upravne odbore kliničkih centara imenuje i razrješava Vlada FBiH, na prijedlog federalnog ministra zdravstva, a klinički centri su dužni podnijeti osnivačima najmanje jednom godišnje izvještaj o radu i poslovanju ustanove. **Klinički centri nisu dostavili Ministarstvu izvještaje o radu i poslovanju za 2023. godinu, niti je Ministarstvo poslalo urgencije za dostavljanje izvještaja, kako bi bili prosljeđeni na razmatranje Parlamentu FBiH, što nije u skladu sa statutima centara²⁸ i članom 23. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, kojim je definisano praćenje stanja u oblastima za koje su organi uprave osnovani i odgovorni za stanje u tim oblastima. Navedeno ima za posljedicu da se Parlament FBiH, kao osnivač, nije bavio ozbiljnom analizom izvještaja o poslovanju kliničkih centara, a naročito izvještaja u kojima je prikazan višak rashoda nad prihodima, niti su po tom osnovu namirivali gubitak ukoliko smatraju da je opravdan, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i članom 41. Zakona o ustanovama.**

Iako još uvijek nisu potpisani ugovori o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima osnivača nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama, niti je Parlament FBiH razmatrao godišnje izvještaje o njihovom poslovanju, iz Budžeta FBiH se već godinama izdvajaju značajna sredstva za univerzitetsko-kliničke bolnice bez evaluacije učinaka dodijeljenih budžetskih sredstava kroz tekuće i kapitalne transfere.

Preporuke:

- **osigurati potpisivanje ugovora o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima između osnivača, Federacije BiH i kantona nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama;**
- **osigurati dostavljanje godišnjih izvještaja o radu i poslovanju univerzitetsko-kliničkih bolnica na razmatranje Parlamentu FBiH u skladu sa odredbama statuta i Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH.**

²⁷ „Službeni list RBiH“, broj 33/94

²⁸ Parlament FBiH 25. 7. i 30. 8. 2013. godine dao je saglasnost na statute²⁸ sva tri klinička centra u FBiH koje su prethodno usvojili njihovi upravni odbori. Shodno Statutarnim odredbama, **osnivači UKC-a Sarajevo su:** Federacija BiH, Zeničko-dobojski, Bosansko-podrinjski, Unsko-sanski, Srednjobosanski i Sarajevski kanton. **Osnivači SKB-a Mostar su:** Federacija BiH, Hercegovačko-neretvanski, Zapadnohercegovački, Hercegbosanski i Srednjobosanski kanton. Osnivači UKC-a Tuzla su: Federacija BiH i Tuzlanski kanton.

5.4. Imenovanje Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH

Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH upravlja Upravni odbor, koji imenuje Vlada FBiH na prijedlog federalnog ministra zdravstva. U skladu s članom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju, Upravni odbor ima 11 članova, i to po jedan iz svakog kantona kojeg predlažu kantonalna ministarstva zdravstva, te jedan član iz Federalnog ministarstva zdravstva. Vlada FBiH je 5. 11. 2015. godine donijela Odluku o imenovanju privremenog Upravnog odbora na mandat od tri mjeseca, do okončanja postupka konačnog imenovanja.

Privremeni Upravni odbor nastavio je djelovati u periodu od 2015. do 2023. godine jer još uvijek nije izvršeno njegovo konačno imenovanje. Imenovanje upravnog odbora nije izvršeno jer prijedlog člana u upravni odbor nije dostavilo Ministarstvo zdravstva Zapadnohercegovačkog kantona. Ministarstvo je upućivalo urgencije svake godine da se dostave prijedlozi članova za imenovanje predstavnika kantona, ali oni nikad nisu dostavljeni. U toku revidirane godine Vlada FBiH je 21. 6. 2023. godine donijela rješenje o imenovanju privremenog člana Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH ispred Kantona 10.

S obzirom na to da za devet godina nisu osigurani uslovi za imenovanje upravnog odbora i da privremeni Upravni odbor upravlja Federalnim zavodom sve te godine, na čelu sa sekretarkom Ministarstva kao predsjednicom, te da je Ministarstvo slalo urgencije za dostavljanje prijedloga članova kantonalnim ministarstvima na koje nije bilo odgovora, definisani način predlaganja i imenovanja upravnog odbora nije adekvatan, kako bi se osiguralo efikasno upravljanje Federalnim zavodom i blagovremena podrška osiguranim licima koja se liječe na teret Fonda solidarnosti.

Preporuka:

- ***u cilju zakonitog upravljanja Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH osigurati imenovanje članova upravnog odbora.***

5.5. Zdravstvena zaštita neosiguranih osoba

Svaka osoba ima pravo na zdravstvenu zaštitu i na mogućnost ostvarivanja najvišeg mogućeg nivoa zdravlja, u skladu s Ustavom Federacije BiH i članom 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, shodno odredbama ovog Zakona i Zakona o zdravstvenom osiguranju, kao i drugih propisa donesenih na osnovu ovih zakona. Članom 20. Zakona definisano je da se načelo solidarnosti u zdravstvenoj zaštiti ostvaruje organizacijom sistema zdravstvenog osiguranja u kojem su svi građani obuhvaćeni zdravstvenom zaštitom i u kojem se bogati solidariziraju sa siromašnima, mladi sa starim, zdravi sa bolesnim i pojedinci sa porodicama.

Tačkom 12. člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju definisano je, između ostalog, da su osiguranci i nezaposlena lica koja su se prijavila zavodu za zapošljavanje u tačno propisanim rokovima (npr. u roku od 30 dana nakon prestanka radnog odnosa, gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta, nakon otpuštanja iz ustanove za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija ili druge zdravstvene ustanove, povratka iz inozemstva i dr.). U skladu sa zakonskim ovlaštenjima, federalni ministar zdravstva donio je Uputstvo o sadržaju i obliku zdravstvene legitimacije. Ovim Uputstvom utvrđeno je da osigurana lica pravo na zdravstvenu zaštitu putem obaveznog zdravstvenog osiguranja ostvaruju na osnovu zdravstvene legitimacije, koju izdaje kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja na osnovu uredno popunjenog i podnesenog obrasca prijave na obavezno zdravstveno osiguranje (nadležnoj poreskoj upravi za nosioce zdravstvenog osiguranja, odnosno nadležnom kantonalnom zavodu osiguranja za članove porodice).

Parlament FBiH je 2009. godine, u skladu s članom 35. Zakona o zdravstvenom osiguranju, donio Odluku o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava, kojom su utvrđena i zdravstvena prava za neosigurana lica, državljane BiH, sa prebivalištem u FBiH. **Ovom Odlukom definisano je da se zdravstvena zaštita neosiguranih lica finansira iz sredstava budžeta kantona ili općine, prema mjestu posljednjeg prebivališta neosiguranog lica, s tim da:**

- a) neosigurana lica do 18 godina starosti imaju ista prava kao i osigurana lica, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i ovom Odlukom;
- b) neosigurana lica preko 18 godina starosti imaju pravo na hitnu medicinsku pomoć i druga ovom odlukom propisana zdravstvena prava.

Obavljanjem revizija povezanih institucija sa navedenom problematikom utvrdili smo da značajan broj stanovnika FBiH nema mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije zbog toga što su nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta i sl. propustili propisani rok od 30 dana za prijavu nadležnim službama za zapošljavanje. Uzrok ovog problema jednim dijelom proističe iz činjenice da se iz budžeta svih kantona ili općina ne finansira zdravstveno osiguranje neosiguranih lica, što nije u skladu sa Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava Parlamenta FBiH.

Zbog navedenog ističemo potrebu preispitivanja postojećih zakonskih propisa iz oblasti zdravstva u FBiH, s ciljem stvaranja uslova da sve nezaposlene osobe dobiju pravo na zdravstvenu legitimaciju i pružanje zdravstvene zaštite u skladu sa usvojenim osnovnim paketom zdravstvenih prava. Rokovi za prijavu nadležnim službama za zapošljavanje nisu utvrđeni u propisima iz ove oblasti u drugim dijelovima BiH. Ministarstvo je krajem 2023. i početkom 2024. godine pokrenulo aktivnosti i predradnje na izradi novog teksta zakona o zdravstvenom osiguranju i dostavilo upitnike relevantnim subjektima.

Preporuka:

- *prilikom izrade novog zakona o zdravstvenom osiguranju osigurati pravo na zdravstvenu zaštitu za sva nezaposlena lica u FBiH.*

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1. Izrada i donošenje budžeta i plana poslovanja

Budžetom FBiH za 2023. godinu²⁹ Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 137.360.169 KM, a Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2023. godinu³⁰ odobrena su sredstva u iznosu od 148.570.541 KM. Odobrena sredstva odnose se na: tekuće transfere i druge tekuće rashode (136.403.450 KM), kapitalne transfere (9.000.000 KM), plaće i naknade troškova zaposlenih (1.750.619 KM), izdatke za materijal, sitni inventar i usluge (1.249.500 KM), doprinose (156.972 KM) i izdatke za nabavku stalnih sredstava (10.000 KM).

Pored transfera koji su planirani u budžetskom zahtjevu, amandmanima u Parlamentu FBiH Ministarstvu su dodijeljeni dodatni transferi sa utvrđenim korisnicima i namjenama: za izgradnju zgrade hitne pomoći Doma zdravlja Zenica - faza (1.000.000 KM), za opremanje ortopedске sale na Klinici za ortopediju i traumatologiju UKC Tuzla (500.000 KM), za refundiranje troškova preventivnih pregleda za rano otkrivanje malignih oboljenja (300.000 KM).

Ministarstvo je donijelo godišnji i trogodišnji plan rada.

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 6/23

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 85/23

U skladu sa procedurom izrade, odobravanja i usvajanja Budžeta FBiH koja je definisana Zakonom o budžetima u FBiH, Ministarstvo je dostavilo DOB i budžetski zahtjev koji je značajno umanjen nakon što su instrukcijama broj 2 dostavljene utvrđene gornje granice. U DOB-u je Ministarstvo planiralo sredstva za Federalni zavod u sljedećim iznosima: 2023. godina 85.760.000 KM; 2024. godina 88.559.000 KM i 2025. godina 89.710.000 KM. Ministarstvo je u budžetskom zahtjevu tražilo veća sredstva za Fond solidarnosti koja su odobrena u iznosu od 33.500.000 KM što je samo 5.000.000 KM više u odnosu na prethodne godine.

Kao i prethodnih godina, Federalni zavod prilikom dostavljanja budžetskog zahtjeva za potrebe finansiranja Fonda solidarnosti tražio je osiguranje sredstava u ukupnom iznosu od 84.800.117 KM budući da ima problem finansiranja postojeće Liste lijekova Fonda solidarnosti i kupovine lijekova pacijentima koji se nalaze na Listama čekanja Fonda solidarnosti. Također, traženi iznos od 84.800.117 KM za finansiranje Fonda solidarnosti značajno je manji u odnosu na sredstva koja mu pripadaju u skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju, jer je ovim Zakonom decidno propisano da se iz Budžeta FBiH trebaju obezbijediti sredstva u istom iznosu koliko se izdvajaju iz obaveznih doprinosa za zdravstveno osiguranje. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je planiranje i odobravanje potrebnog iznosa sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti izvršeno u skladu sa članom 27. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je definisan način usvajanja finansijskog plana vanbudžetskog fonda.

Odobreni iznos tekućeg transfera za finansiranje Fonda solidarnosti iz Budžeta FBiH za 2023. godinu u iznosu od 33.500.000 KM predstavlja samo 10,2% od planiranih prihoda od doprinosa, što nije u skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Navedeno ima za posljedicu neravnopravan položaj u pogledu ostvarivanja prava osiguranih lica i nepružanje prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, što nije u skladu sa članovima 11. i 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Odbor za ekonomsku i finansijsku politiku Predstavničkog doma Parlamenta FBiH je 14. 3. 2023. godine razmatrao Inicijativu za usklađivanje Prijedloga Budžeta FBiH za 2023. godinu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju FBiH u pogledu finansiranja rada Fonda solidarnosti FBiH te usvojio Zaključak da Vlada FBiH prilikom izrade Rebalansa Budžeta FBiH za 2023. godinu usvoji budžetski zahtjev Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH za 2023. godinu i u DOB-u planira usvajanje budžetskog zahtjeva za period 2023-2025. godine. Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH povećana su odobrena sredstva za 10.000.000 KM i izvršene preraspodjele, tako da je operativnim budžetom za Fond solidarnosti izdvojeno 51.650.000 KM, što je i dalje ispod traženog iznosa od 84.800.117 KM.

Preporuka:

- *osigurati planiranje i odobravanje pripadajućeg iznosa sredstava za finansiranje Fonda solidarnosti, u svrhu osiguranja ravnopravnog položaja svih osiguranih lica i pružanja prava liječenja pacijentima u propisanom obimu, u skladu s članovima 11, 82. i 110. Zakona o zdravstvenom osiguranju.*

6.2. Izvještavanje

Godišnji izvještaj o radu za 2023. godinu dostavljen je u januaru 2024. Federalnom zavodu za programiranje razvoja u skladu s Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH.

Uvidom u izvještaj o radu, Ministarstvo još uvijek nije izvršilo donošenje provedbenih propisa Zakona o hemikalijama³¹ koji je usvojen i objavljen 23. 10. 2020. godine. Članom 58. definisano je da će ministar u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti provedbene propise na osnovu ovog zakona.

³¹ „Sl. novine FBiH“, br.77/20

Također, članom 28. utvrđene su obaveze Ministarstva vezano za Registar proizvođača i uvoznika hemikalija koji je trebao biti uspostavljen u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa kojim se uređuje ovaj registar. Do donošenja novih pravilnika po Zakonu o hemikalijama, u primjeni su ranije važeći propisi (Zakon o prometu otrova), tako da Ministarstvo provodi upravne postupke na osnovu primljenih zahtjeva u skladu sa rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku.

Sačinjena su četiri pravilnika, a za pet se pribavljaju potrebna mišljenja prije usvajanja, ali zbog međusobne povezanosti propisa o hemikalijama sve pravilnike potrebno je objaviti zajedno te zbog toga završeni pravilnici nisu objavljeni. Također, nije uspostavljen Registar proizvođača i uvoznika hemikalija u skladu sa propisanim zakonskim rokovima.

S obzirom na to da je rok za uspostavu sistema upravljanja hemikalijama istekao u oktobru 2022. godine i da do obavljanja konačne revizije provedbeni pravilnici za primjenu Zakona o hemikalijama nisu usvojeni, kao i da registar proizvođača i uvoznika hemikalija nije uspostavljen, ne možemo potvrditi da je Ministarstvo blagovremeno provelo svoje planirane aktivnosti i osiguralo sigurno upravljanje hemikalijama.

Preporuka:

- **donijeti provedbene propise i osigurati uspostavu registra proizvođača i uvoznika hemikalija u skladu sa Zakonom o hemikalijama.**

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnje finansijske izvještaje i dostavilo ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje budžeta u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Periodični izvještaji dostavljeni su u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7.1. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1. Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2023. godinu iskazani su prihodi u iznosu od 2.771.179 KM. Njihovu strukturu čine neporezni prihodi, od kojih su najznačajniji prihodi od naknada i taksi za pružanje usluga u iznosu od 2.771.095 KM, koji se odnose na uplate kandidata za specijalizacije i rad komisija iz nadležnosti Ministarstva (2.762.916 KM) i administrativne takse (8.179 KM).

Za potrebe polaganje specijalističkih i stručnih ispita za zdravstvene djelatnike Ministarstvo ima otvoren namjenski podračun u okviru Jedinog računa Trezora u svrhu isplate naknada članovima komisija koje se formiraju u skladu sa važećim propisima iz nadležnosti Ministarstva, kao i naknade troškova obavljanja specijalističkog i subspecijalističkog staža u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH. Početno stanje novčanih sredstava na ovom podračunu na 1. 1. 2023. godine iznosilo je 1.617.895 KM, a na 31. 12. 2023. godine 1.268.354 KM.

Ukupno ostvareni prihodi na podračunu po ovom osnovu su u 2023. godini iznosili 2.317.282 KM, a utrošeni su u iznosu od 992.423 KM na ime izdataka prema zdravstvenim ustanovama u kojima se obavlja specijalistički staž (240.743 KM) i naknade za rad članova komisijama (751.680 KM), što je detaljnije obrazloženo pod tačkom 7.1.2.2 Izvještaja. Ministarstvo je u skladu sa Uputstvom o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedinog računa Trezora u februaru i decembru 2023. godine podnijelo zahtjev za preknjiženje sredstava sa podračuna pripadajućeg dijela u korist Budžeta FBiH u iznosu od 845.847 KM za uplate iz 2022. godine i 922.299 KM za uplate iz 2023. godine.

7.1.2. Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2023. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 148.040.216 KM, što predstavlja ostvarenje od 99,64%.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (136.052.118 KM), plaće, naknade i doprinosi (1.780.027 KM), izdaci za materijal i usluge (1.198.396 KM), kapitalni transferi (9.000.000 KM), i izdaci za nabavku stalnih sredstava (9.675 KM).

7.1.2.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 1.639.155 KM. Izvršili smo uvid u obračun plaća za mart, august i decembar 2023. godine. Prema prezentovanoj dokumentaciji koja se odnosi na pripremu mjesečnih podataka za obračun plaće, rješenja o postavljenju zaposlenika, rješenja o plaćama i pojedinačne platne liste zaposlenika, konstatovali smo da se obračun plaća vrši u skladu sa zakonskim i drugim propisima, kao i internim aktima Ministarstva.

Ministarstvo je u martu 2022. godine donijelo Odluku o radnom vremenu kojom je utvrđeno sedmično radno vrijeme u trajanju od 40 sati, raspoređeno na pet radnih dana. U radno vrijeme, koje traje od 8:00 do 16:30 sati, ne ulazi korištenje dnevnog odmora na koje imaju pravo svi zaposlenici, u trajanju od 30 minuta koja se koristi od 11:00 do 11:30. Također, odlukom je definisan izlazak u privatne svrhe najduže u trajanju od četiri sata dnevno, s tim da u toku jednog kalendarskog mjeseca privatni izlaz ne može trajati duže od osam sati. Privatni izlazak se nadoknađuje na jedan od dva definisana načina:

- da se zbroji broj sati na evidencijskoj listi, te da se vodi kao neplaćeni dan,
- da se zbroji broj sati na odsustvu u privatne svrhe i da se oduzme od godišnjeg odmora.

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu propisuje sadržaj i način vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu kod poslodavca. Članom 8. propisani su elementi koje evidencije trebaju sadržavati, članom 9. da se evidencija mora voditi uredno, razumljivo i ažurno na početku i na kraju radnog dana radnika, odnosno drugog lica angažovanog na radu, a u slučaju da neki od podataka iz člana 8. stav (1) ovog Pravilnika nije poznat na početku radnog dana, poslodavac ga je dužan unijeti u evidenciju odmah nakon saznanja tog podatka. U članu 10. je propisano da je poslodavac dužan voditi podatke o radnom vremenu potrebne za ostvarivanje prava iz radnog odnosa.

Izvršenim uvidom u obračun plaća zaposlenika konstatovali smo da izvještaji prijave na kontrolorima radnog vremena, koji su podloga za obračun plaća (šiht-liste), ne sadrže podatke o vremenu i satima zastoja, prekida rada i slično, vrijeme terenskog rada (službeni izlaz), vrijeme neprisustva u toku dnevnog rasporeda radnog vremena po zahtjevu radnika (privatni izlaz). Na osnovu uvida u izvještaje o prijavama na kontrolorima radnog vremena konstatujemo da većina zaposlenika elektronski ne evidentira svaki dolazak/odlazak, vrijeme dnevnog odmora, kao ni privatne i službene izlaze. Stoga nismo mogli potvrditi da zaposlenici Ministarstva poštuju radno vrijeme utvrđeno Odlukom o radnom vremenu, kao ni vjerodostojnost sačinjenih šiht-lista koje su podloga za obračun plaća. Također, obavljenom revizijom nam nije prezentirana dokumentacija da se privatni izlasci nadoknađuju kako je definisano Odlukom o radnom vremenu.

Preporuka:

- *osigurati kontrolu upotrebe elektronskih evidencija radnog vremena kako bi pružale sve potrebne elemente u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu, a nadoknađivanje privatnih izlaza vršiti u skladu sa Odlukom o radnom vremenu.*

Članom 33. Zakona o državnoj službi u FBiH i članom 34. Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH utvrđena je obaveza ocjenjivanja državnih službenika i namještenika najmanje jednom godišnje. Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH propisani su obrasci za ocjenjivanje, kao i rok za dostavljanje godišnjeg izvještaja Agenciji za državnu službu FBiH i to ne kasnije od 60 dana od isteka roka perioda za ocjenjivanje. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju postupka ocjenjivanja, utvrđeno je da ocjena svih državnih službenika nije izvršena na propisanim obrascima i da godišnji izvještaj nije dostavljen u zakonom predviđenom roku. **Shodno tome, ocjenjivanje zaposlenika nije izvršeno u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH,³² Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH³³ i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.³⁴**

Preporuka:

- **ocjenjivanje državnih službenika vršiti na način i u rokovima predviđenim Zakonom o državnoj službi u FBiH, Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.**

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 306.736 KM, a odnose se na: naknade za topli obrok (102.619 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (49.528 KM), jednokratne pomoći (46.620 KM), naknade za prevoz s posla i na posao (26.747 KM), regres za godišnji odmor (23.829 KM), pomoć u slučaju smrti (19.336 KM), pomoć u slučaju ostalih bolesti (12.568 KM), naknade troškova smještaja dužnosnika (11.960 KM), naknade za odvojeni život (9.631 KM), naknade za zakup stana i naknada troškova smještaja (2.273 KM) i naknada troškova prijevoza korisnicima odvojenog života (1.624 KM).

Vlada FBiH je donijela Uredbu o izmjeni i dopuni Uredbe o naknadama koje nemaju karakter plaće³⁵ koja je stupila na snagu 6. 9. 2023. godine kojom je izmijenjen član 5. koji definiše isplatu jednokratnih novčanih pomoći u slučaju nastanka teške invalidnosti ili teške bolesti državnog službenika i namještenika, ili člana njegove uže porodice. Izmjenom Uredbe bolest, odnosno tjelesna povreda se dokazuje na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

Uvidom o prezentiranu dokumentaciju odabranih uzoraka za jednokratne pomoći za teže bolesti ili invalidnosti, nakon izmjene Uredbe, konstatovana je isplata u iznosu od 7.652 KM na osnovu priložene dokumentacije zdravstvenih ustanova bez nalaza, ocjene i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja. Shodno navedenom, nismo mogli potvrditi vjerodostojnost navedenih isplata, s obzirom na to da Ministarstvo nije postupalo u skladu sa Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće.

Preporuka:

- **jednokratne pomoći u slučaju teške invalidnosti ili teške bolesti državnih službenika i namještenika ili članova uže porodice isplaćivati u skladu sa Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće.**

7.1.2.2. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 1.198.396 KM. Njihovu strukturu čine: ugovorene i druge posebne usluge (1.090.569 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (47.155 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (14.046 KM), putni troškovi (11.933 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (10.000 KM), izdaci za tekuće održavanje (9.033 KM), izdaci osiguranja i bankarskih usluga (7.017 KM), izdaci za energiju (6.872 KM) i unajmljivanje imovine i opreme (1.771 KM).

³² „Sl. novine FBiH“, br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06, 4/12 i 99/15

³³ „Sl. novine FBiH“, br. 45/09

³⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 30/20

³⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 68/23

Izdaci za putne troškove iskazani su u iznosu od 11.933 KM. Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja³⁶ definisano je da naknade za službeno putovanje mogu uključivati naknadu za smještaj, ishranu, prijevozne i druge troškove predviđene uredbom. Članom 16. Uredbe propisuju se rokovi za podnošenje izvještaja sa službenog puta, kao i elementi koje izvještaj mora sadržavati. **Uvidom u obračun troškova službenih putovanja utvrdili smo da pojedini izvještaji sa službenog puta ne sadrže sve elemente u skladu sa odredbama Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja.** Navedeni nedostaci su uočeni u dijelu informacija o datumu i vremenu polaska i povratka sa službenog putovanja, izjave da li je na službenom putu bila osigurana ishrana (tri obroka), kao i specifikacije nastalih troškova koja sadrži: naziv, vrstu i iznos nastalih troškova u svrhu službenog putovanja za koje se prilažu računi. Nismo se uvjerali u opravdanost isplaćenih naknada s obzirom na to da kod većine uzorkovanih naknada izvještaj sa službenih putovanja nije sadržavao sve propisane elemente, niti su kod nastalih troškova priloženi računi shodno odredbama Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja.

Preporuka:

- **obrasce putnih naloga i izvještaje sa službenog puta sačinjavati sa svim propisanim elementima, a isplate nastalih troškova vršiti na osnovu priloženih računa, u skladu sa odredbama Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja.**

U okviru izdataka za ugovorene i druge posebne usluge najznačajniji izdaci su za rad komisija (642.265 KM) i specijalizaciju i školovanje (240.743 KM).

Izdaci za specijalizaciju i školovanje odnose se na troškove koje Ministarstvo plaća zdravstvenim ustanovama za obavljanje specijalističkog, odnosno subspecijalističkog staža u skladu sa Pravilnikom o načinu i postupku odobravanja specijalizacija odnosno subspecijalizacija državljanima BiH na lični zahtjev.³⁷ Kandidati podnose zahtjev Ministarstvu uz dostavljanje tražene dokumentacije, na osnovu koje ministar donosi rješenje o odobravanju obavljanja staža u roku od 30 dana od dana podnošenja uredno dokumentovanog zahtjeva. Rješenjem se utvrđuje početak specijalizacije/subspecijalizacije, njeno trajanje, program obavljanja staža i iznos naknada koje se doznavačavaju zdravstvenim ustanovama u kojima se obavlja staž. Ministar je 2011. godine na osnovu Pravilnika donio Rješenje o troškovima obavljanja specijalizacije i subspecijalizacije državljana BiH, kojim je utvrđena visina troškova specijalizacije u iznosu od 9.600 KM koju snosi kandidat kojem je odobreno obavljanje staža. Prilikom donošenja rješenja o odobravanju, kandidat uplaćuje 50% iznosa (4.800 KM), a preostalih 50% uplaćuje u posljednjoj godini obavljanja staža (3–5 godina, zavisi od vrste specijalizacije/subspecijalizacije). Rješenjem je definisano da se 65% sredstava transferiše zdravstvenoj ustanovi odnosno fakultetu zdravstvenog usmjerenja u kojoj se obavlja specijalizacije/subspecijalizacija, a ostatak od 35% uplaćenih sredstava ostaje prihod Ministarstva.

Uvidom u uzorak dostavljenih faktura, najveći broj zdravstvenih ustanova fakture dostavlja na mjesečnom nivou zbirno za sve kandidate koji u toj ustanovi obavljaju staž na vlastiti zahtjev.

Naknade za rad u komisijama iskazane su u neto iznosu od 642.265 KM i u odnosu na prošlu godinu manje su za 4.744 KM. U okviru iskazanih izdataka, na komisije koje se formiraju i isplaćuju u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe³⁸ odnosi se 54.404 KM, dok se na komisije koje se formiraju po posebnim propisima iz nadležnosti Ministarstva odnosi 587.861 KM.

³⁶ „Sl. novine Federacije BiH“, br. 44/16, 50/16 i 31/23

³⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 68/10 i 81/10

³⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 75/20

Red. br.	Naziv komisije	Isplaćene neto naknade 2023.	Isplaćene neto naknade 2022.
1	2	3	4
I	Iznos naknada za komisije formirane po posebnim propisima	587.861	602.199
1.	Komisije za polaganje stručnih ispita	250.320	281.020
2.	Komisije za polaganje specijalističkih ispita	215.250	220.225
3.	Komisije za dodatke prehrani i druge pripravke	84.460	65.920
4.	Komisije za ocjenu ispunjenosti uslova prostora, opreme i kadrova	30.761	24.234
5.	Komisija za kozmetiku s posebnom namjenom	7.070	10.800
II	Iznos naknada za komisije u skladu sa Uredbom Vlade FBiH	54.404	44.810
1.	Komisija za primjenu postupka biomedicinski potpomognute oplodnje	23.354	20.307
2.	Komisija za praćenje zaštite prava osoba sa duševnim smetnjama FBiH	16.310	0
3.	Stručni tim za cističnu fibrozu	2.760	0
4.	Komisija za transplantacijsku medicinu	1.860	0
5.	Stručno savjetodavno tijelo za imunizaciju	1.130	10.968
6.	Ostale komisije (popis, javne nabavke, izbor državnih službenika, imenovanje članova Nadzornog odbora..)	8.990	8.820
	UKUPNO I + II	642.265	647.009

Komisije za polaganje stručnih ispita formiraju se na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti³⁹, u skladu sa Pravilnikom o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika.⁴⁰ Nakon obavljenog pripravničkog staža zdravstveni radnici koji su završili fakultet zdravstvenog usmjerenja polažu stručni ispit pred komisijom koju imenuje i razrješava ministar. Komisije (njih deset, po oblastima) se sastoje od pet do sedam članova, koje se imenuju na period od dvije godine. Članovi se biraju sa Liste ispitivača koju utvrđuje ministar na prijedlog kliničkih zdravstvenih ustanova i zdravstvenih zavoda, kao i iz reda zaposlenika Ministarstva a koji ispunjavaju uslove za ispitivače. Rješenjem o naknadama za polaganje specijalističkih, subspecijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika⁴¹ (u daljem tekstu: Rješenje o naknadama) utvrđena je visina naknade koju uplaćuje kandidat za polaganje stručnih ispita zdravstvenih radnika u visini od 300 KM, kao i visina naknada za rad u komisiji koja se isplaćuje po kandidatu: predsjedniku 40 KM, članovima 30 KM i sekretaru 15 KM.

Komisije za polaganje specijalističkih ispita formiraju se na osnovu Pravilnika o specijalizacijama i subspecijalizacijama zdravstvenih radnika i saradnika⁴² za svakog kandidata zasebno. U komisijama su angažovani vanjski saradnici sa Liste ispitivača koju utvrđuje ministar a na prijedlog zdravstvenih ustanova i fakulteta zdravstvenog usmjerenja koje su ovlaštene za obavljanje specijalističkog/subspecijalističkog staža. Visina naknade za polaganje ispita utvrđena je Rješenjem o naknadama u iznosu od 1.000 KM, kao i visina naknade za rad u komisiji: predsjedniku 250 KM, članu 200 KM i sekretaru 50 KM.

Komisija za dodatke prehrani i druge pripravke formirana je u skladu sa Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti dijetetskih namirnica koje se mogu stavljanje u promet⁴³. Komisija je imenovana 10. 1. 2022. godine na period od četiri godine. Za dodatke prehrani i pripravcima koji nisu pobliže određeni Pravilnikom, komisija daje mišljenje na osnovu kojeg ministar daje dozvolu za uvoz i/ili stavljanje u promet. Na osnovu podnesenog zahtjeva, ministar donosi rješenja kojima se utvrđuje visina naknade za troškove obrade zahtjeva (od 300 do 1.200 KM), a naknada za rad komisije utvrđena je rješenjem od 3. 1. 2018. godine i to: predsjednik 150 KM, član 130 KM i sekretaru 100 KM po održanoj sjednici.

³⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 46/10 i 75/13

⁴⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 99/21 i 12/22

⁴¹ Rješenje br. 01-37-7675/17 od 12. 12. 2017. godine

⁴² „Sl. novine FBiH“, br. 75/20 i 99/21

⁴³ „Sl. novine FBiH“, br. 7/04, 45/04, 2/13 i 96/17

Stručna komisija za ocjenu ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra formirana u skladu s Pravilnikom o dodatnoj edukaciji iz zdravstvene njege u zajednici⁴⁴ sa zadatkom da kod podnosioca zahtjeva izvrši neposredni uvid, te utvrdi ispunjenost uslova prostora, opreme i kadra za obavljanje edukacije, na osnovu kojeg ministar donosi rješenje o odobravanju obavljanja edukacije ili rješenjem kojim se zahtjev odbija kao neosnovan. Rješenjem ministra od 31. 5. 2023. godine utvrđena je visina naknade troškova za rad komisije koja ocjenjuje ispunjenost prostora, opreme i kadra u iznosu od 1.500 KM, te naknada za rad članovima komisije u iznosu od 200 KM koja se isplaćuje ukoliko je postupak izvršen izvan radnog vremena. Komisija u Domu zdravlja Tomislavgrad imenovana rješenjem ministra od 2. 10. 2023. godine. Podnesenim izvještajem nije navedeno da se rad komisije 12. 10. 2023. godine obavljao van radnog vremena. Isplata članovima komisije utvrđena je rješenjem od 6. 12. 2023. godine.

Stručna komisija za ocjenu ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra za obavljanje funkcije banke tkiva u segmentu uzimanja, obrade, skladištenja i raspodjele krvotvornih matičnih ćelija periferne krvi u Zavodu za transfuzijsku medicinu FBiH formirana je 15. 8. 2023. godine u skladu sa Pravilnikom o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra, kao i postupku verifikacije za zdravstvene ustanove za obavljanje eksplantacije, transplantacije tkiva i zdravstvene ustanove koje obavljaju funkciju banke tkiva,⁴⁵ na osnovu Zakona o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja⁴⁶ sa zadatkom obavljanja neposrednog uvida kod podnosioca zahtjeva, te utvrdi ispunjenost uslova prostora, opreme i kadra za obavljanje funkcije banke tkiva, na osnovu kojeg ministar donosi rješenje o odobravanju obavljanja poslova prikupljanja, pohranjivanja ili presađivanja tkiva i ćelija ljudskog porijekla. Komisija je imenovana rješenjem ministra od 15. 8. 2023. godine, koja je izvršila neposredni uvid 21. 9. 2023. godine. Podnesenim izvještajem je navedeno da se rad komisije obavljao van radnog vremena. Isplata članovima komisije utvrđena je rješenjem od 17. 10. 2023. godine.

Ostale komisije (54.404 KM) odnose se na komisije koje je imenovao ministar (za primjenu postupka biomedicinski potpomognute oplodnje, za praćenje zaštite prava osoba sa duševnim smetnjama u FBiH, za izbor državnih službenika, za provođenje postupaka javnih nabavki, za provođenje popisa, rashodovanje stalnih sredstava i sitnog inventara itd.). Komisije su formirane ili je visina naknada za rad usaglašena na osnovu Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe (u daljem tekstu: Uredba).

Komisija za primjenu postupaka biomedicinski potpomognute oplodnje formirana je privremenim rješenjem ministra 27. 2. 2023. godine do okončanja procedure imenovanja članova novog saziva, kao stručno i savjetodavno tijelo pri Ministarstvu u skladu sa Zakonom o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom⁴⁷. Rješenje o nadoknadi troškova za rad komisije doneseno je 6. 1. 2022. godine, i njim je utvrđena mjesečna visina naknade i to: 200 KM za članove i 160 KM za sekretara. Iskazani su troškovi za rad komisije u iznosu od 23.354 KM.

Komisija za praćenje zaštite prava osoba sa duševnim smetnjama FBiH imenovana je 18. 4. 2023. godine na osnovu Pravilnika o izboru, organizaciji i radu Komisije za praćenje zaštite prava osoba sa duševnim smetnjama FBiH⁴⁸ na osnovu Zakona o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama⁴⁹ na period od četiri godine. Zadatak komisije kao stručnog, neovisnog, savjetodavnog tijela je da prati provođenje zaštite prava osoba sa duševnim smetnjama u zdravstvenim ustanovama primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite. Rješenje o nadoknadi troškova za rad komisije doneseno je 18. 4. 2023. godine, i njim je utvrđena mjesečna visina naknade i to: 200 KM za članove i 160 KM za sekretara. Planom nadzora za 2023. godinu planirana su četiri nadzora, te je godišnjim izvještajem o radu komisije potvrđeno njihovo obavljanje.

⁴⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 23/23

⁴⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 69/12

⁴⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 75/09 i 95/17

⁴⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 59/18

⁴⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 44/13

⁴⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 37/01,40/02,52/11 i 14/13

Članom 5. Uredbe definisano je da akt o osnivanju odnosno rješenje o imenovanju radnog tijela obavezno sadrži, između ostalog imena i prezimena predsjednika i članova radnog tijela kao i radno mjesto na koje je državni službenik ili namještenik raspoređen. Također, izvještaj o radu radnog tijela treba da sadrži podatke o broju i vremenu održanih sjednica radnog tijela, uključujući i podatke o broju prekovremenih sati ili sati rada u dane vikenda ili praznika kao i podatke o prisustvu članova radnog tijela sjednicama i lica koja obavljaju stručne, odnosno administrativno-tehničke poslove za potrebe radnog tijela. Nadalje, članom 8. Uredbe članovima komisije pripada naknada samo pod uslovom da poslove za koje su zaduženi aktom o osnivanju radnog tijela obavljaju van radnog vremena.

U komisijama su većinom imenovani zaposlenici koji obavljaju rukovodeće poslove (sekretar, savjetnici i pomoćnici ministra i šefovi odsjeka). Pojednim zaposlenicima je u toku 2023. godine isplaćena naknada za rad u pet do devet različitih komisija i/ili radnih tijela u iznosima od 12.240 KM do 16.040 KM. Također, u istom periodu je vanjskim saradnicima isplaćena naknada za rad u po jednoj komisiji u iznosima od 8.840 KM do 11.920 KM.

Ministarstvo nije donijelo interni akt kojim bi se ograničio broj komisija u kojima mogu učestvovati zaposlenici (koji su imenovani na osnovu pravilnika donesenih na osnovu zakona), kao ni maksimalni iznos naknade za rad u komisijama koji mogu dobiti na godišnjem nivou, što može uticati na obavljanje redovnih poslova i aktivnosti. Značajna nepopunjenost sistematizovanih radnih mjesta (37 od 80), kao i članstvo zaposlenih u velikom broju komisija, može imati uticaja na kvalitetno i efikasno obavljanje radnih poslova i zadataka.

Uvidom u odabrani uzorak radnih tijela Ministarstva osnovanih Uredbom utvrdili smo da u rješenjima o imenovanju nisu navedena radna mjesta na koja su državni službenici ili namještenici raspoređeni, kao i to da izvještaji o radu pojedinih radnih tijela ne sadrže podatke o broju i vremenu održanih sjednica radnog tijela, prekovremenih sati ili sati rada u dane vikenda ili praznika. Prema prezentiranim izvještajima o radu, rad komisija odvijao se izvan radnog vremena. Međutim, uvidom u izvještaje prijave na kontrolorima radnog vremena za pojedine članove komisija ne možemo potvrditi da su zadatke obavljali van radnog vremena, čime nisu ispunjeni uslovi utvrđeni Uredbom za isplatu naknade. Shodno navedenom, ne možemo potvrditi osnovanost isplate naknada za članove pojedinih komisija.

Iako je određen broj komisija formiran na osnovu posebnih propisa, ističemo da se radi o poslovima i zadacima koji su u nadležnosti Ministarstva, u okviru redovnih radnih zadataka utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji (komisije za polaganje stručnih i specijalističkih ispita, komisije za dodatke prehrani i druge pripreme, komisije za primjenu postupaka biomedicinski potpomognute oplodnje, komisije za ocjenu ispunjenosti uslova prostora, opreme i kadra za obavljanje transplantacijske djelatnosti, proizvodnje lijekova, djelatnosti uvoza i prometovanja otrovima, proizvodnju kozmetike sa posebnom namjenom i sl.).

Obračun naknada članovima komisija u iznosu od najmanje 49.897 KM koji su zaposleni u Ministarstvu nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak⁵⁰, Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak⁵¹, Zakonom o doprinosima⁵² i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.⁵³ **S obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo preduslove za obračun poreza i doprinosa u skladu sa ovim propisima zbog ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH, nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.**

Zbog navedenog konstatujemo da Ministarstvo nije dosljedno primjenjivalo odredbe Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, u dijelu sačinjavanja rješenja o imenovanjima i izvještaja o radu radnih tijela, kao i isplate naknada za rad u komisija.

⁵⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁵¹ „Sl. novine FBiH“ br. 48/21, 77/21, 20/22 i 5/23

⁵² „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16

⁵³ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

Preporuke:

- *internim aktom ograničiti broj komisija u kojima mogu učestvovati zaposlenici Ministarstva i maksimalni iznos naknade koji mogu ostvariti na godišnjem nivou, u svrhu ujednačavanja cijene rada u komisijama u odnosu na redovni rad i stvaranja prostora za efikasnije obavljanje svih redovnih poslova i zadataka;*
- *rješenja o imenovanju i izvještaje o radu sačinjavati u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.*

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu od 3.818 KM. Uredba o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama⁵⁴ (u daljem tekstu: Uredba) definiše reprezentaciju kao izdatak koji se javlja u toku redovnog poslovanja, s ciljem ostvarenja i održavanja poslovnih odnosa, obilježavanja godišnjica i drugih značajnih događaja. Sredstva za reprezentaciju koriste se, između ostalog, za troškove: jela, pića i osvježenja koja se služe tokom radnih sastanaka. Također, članom 9. definisano je da u cilju namjenskog trošenja sredstava reprezentacije svaki račun mora u prilogu da sadrži kratak pismeni izvještaj o svrsi korištenja sredstava reprezentacije. **Uvidom o odabrani uzorak utvrdili smo da računi ne sadrže kratke bilješke iz kojih se može utvrditi svrha korištenja sredstava reprezentacije. Također, sredstva u iznosu od najmanje 862 KM su nenamjenski korištena za smještaj ministra u Sarajevu, uz konzumaciju jela i pića, iako ima osiguran službeni smještaj u mjestu rada na osnovu kojeg ostvaruje pravu na naknadu troškova smještaja u iznosu od 299 KM mjesečno.**

Iz prezentovane dokumentacije nismo se mogli uvjeriti u koje svrhe su korištena sredstva namijenjena za troškove reprezentacije, odnosno da su se koristila u svrhu utvrđenu Uredbom.

Preporuka:

- *uz račune za reprezentaciju sačinjavati kratak pismeni izvještaj o njoj svrsi, u skladu sa Uredbom o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama, a za nenamjenski utrošak osigurati povrat sredstava.*

7.1.2.3. Tekući transferi i drugi tekući rashodi

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta **tekući transferi i drugi tekući rashodi** iskazani su u iznosu od 136.052.118 KM. Odnose se na transfere drugim nivoima vlasti i čine 98% ukupnih rashoda Ministarstva.

U skladu s članom 27. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu odobrena sredstva tekućih transfera se realizuju za federalne institucije i zdravstvene ustanove (Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH, Agencija za kvalitet i akreditacije u zdravstvu, tri klinička centra u Sarajevu, Tuzli i Mostaru, te 16 kantonalnih i općih bolnica), po osnovu programa utroška sredstava koje je usvojila Vlada FBiH, a na prijedlog Ministarstva. U skladu sa programima utroška sredstava, ministar je za svaki transfer imenovao posebnu komisiju za praćenje namjenskog utroška, čiji zadatak je da izvrši uvid u dostavljene izvještaje o realizovanim sredstvima transfera i u dokumentaciju na osnovu koje se utvrđuje namjensko trošenje sve do momenta realizacije, i tromjesečno izvještava o izvršenom nadzoru.

⁵⁴„Sl. novine FBiH“, br. 6/12

Struktura transfera drugim nivoima vlasti:

Red. br.	Naziv transfera	Program Vlade FBiH, broj odluke i datum	Budžet FBiH 2023.	Izmjena i dopuna Budžeta FBiH 2023.	Preraspodjele	Izvršenje 31. 12. 2023.	Izvršenje 31. 12. 2022.
1	2	7	3	4		5	6
1	Transfer Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	V. broj 430/2023 od 30. 3. 2023; V. broj 1028/2023 od 1. 8. 2023; V. broj 1884/2023 od 21. 12. 2023; V. broj 2013/2023 od 27. 12. 2023.	33.500.000	43.500.000	8.150.000	51.650.000	28.500.000
2	Transfer za sufinansiranje troškova raseljenih lica	V. broj 429/2023 od 30. 3. 2023.	2.000.000	2.000.000	0	2.000.000	2.000.000
3	Transfer za zdravstvenu zaštitu Roma u FBiH	V. broj 431/2023 od 30. 3. 2023.	35.000	35.000	0	2.119	23.304
4	Transfer Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu – AKAZ	V. broj 428/2023 od 30. 3. 2023.	300.000	300.000	0	300.000	300.000
5	Transfer Zavodu za transfuzijsku medicinu Federacije BiH	V. broj 432/2023 od 30. 3. 2023.	1.400.000	1.400.000	0	1.400.000	1.125.000
6	Transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH	V. broj 434/2023 od 30. 3. 2023; V. broj 1885/2023 od 21. 12. 2023.	75.000.000	77.200.000	0	77.200.000	75.000.000
7	Transfer za poduzimanje mjera za sprečavanje i suzbijanje zarazne bolesti COVID-19 iz nadležnosti FBiH		1.000.000	10.000	0	0	1.000.000
8	Transfer za prevenciju širenja i rano otkrivanje HIV virusa	V. broj 435/2023 od 30. 3. 2023; V. broj 2011/2023 od 27. 12. 2023.	150.000	150.000	-150.000	0	0
9	Transfer za biomedicinski potpomognutu oplodnju	V. broj 433/2023 od 30. 3. 2023; V. broj 2012/2023 od 27. 12. 2023.	10.000.000	10.000.000	-8.000.000	2.000.000	0
10	Transfer za izgradnju zgrade hitne pomoći Doma zdravlja Zenica – faza I	V. broj 967/2023 od 18. 7. 2023.	1.000.000	1.000.000	0	1.000.000	0

Red. br.	Naziv transfera	Program Vlade FBiH, broj odluke i datum	Budžet FBiH 2023.	Izmjena i dopuna Budžeta FBiH 2023.	Preraspodjele	Izvršenje 31. 12. 2023.	Izvršenje 31. 12. 2022.
1	2	7	3	4		5	6
11	Transfer za opremanje ortopedске sale na Klinici za ortopediju i traumatologiju UKC Tuzla	V. broj 1700/2023 od 23. 11. 2023.	500.000	500.000	0	500.000	0
12	Transfer za prevenciju i rano otkrivanje malignih oboljenja	V. broj 2020/2023 od 28. 12. 2023.	300.000	300.000	0	0	0
	Ukupno		125.193.450	136.403.450	0	136.052.119	79.448.304

Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH – za sufinansiranje Fonda solidarnosti iskazan je u iznos od 51.650.000 KM. Fond solidarnosti je osnovan Zakonom o zdravstvenom osiguranju, u okviru Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, s ciljem ostvarivanja jednakih uslova za provođenje obaveznog zdravstvenog osiguranja u svim kantonima, za određene prioritetne vertikalne programe zdravstvene zaštite od interesa za FBiH, kao i za pružanje prioritetnih najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističkih djelatnosti osiguranim licima na teritoriji FBiH. **Cilj osnivanja Fonda solidarnosti je da se svim stanovnicima FBiH osiguraju jednaki uslovi prilikom pružanja tačno definisanih zdravstvenih usluga domaćih zdravstvenih ustanova i putem liječenja u inostranstvu, kao i da se osigura kupovina lijekova za najteže oblike oboljenja.**

Prema članu 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju, sredstva za funkcionisanje Fonda solidarnosti osiguravaju se iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, iz Budžeta FBiH i drugih izvora. U Fond se alociraju prikupljena sredstva po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, i to po stopi izdvajanja koju za svaku godinu utvrđuje Vlada FBiH. Vlada FBiH je na prijedlog ministra zdravstva donijela Odluku o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH za 2023, kojom je utvrđeno da će se 10,2% sredstava od svih uplaćenih doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje usmjeravati Federalnom zavodu za finansiranje Fonda solidarnosti, a preostalih 89,8% na pripadajuće račune kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja. U članu 82. stav 5) je definisano da će se isti iznos sredstava obezbijediti iz Budžeta FBiH. Stopa izdvajanja za Fond solidarnosti nije se mijenjala od 2013. godine. **Kako je raspoloživi iznos sredstava koji se osigurava za funkcionisanje Fonda solidarnosti nedovoljan u odnosu na broj oboljelih koji se trebaju finansirati ovim sredstvima, formirane su liste čekanja pacijenata na zdravstvene usluge i lijekove koje se ne rješavaju već niz godina, što je imalo za posljedicu neravnotežan položaj u pogledu ostvarivanja prava osiguranih lica i nepružanje prava liječenja svim osiguranim licima u propisanom obimu, i nije u skladu s članovima 11. i 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju.**

U toku godine transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja uvećan je za iznos od 2 miliona KM za nabavku lijekova za cističnu fibrozu također preraspodjelom između korisnika, te je izmjenom i dopunom Budžeta FBiH uvećan za dodatnih 8 miliona KM. U decembru je izvršena unutrašnja preraspodjela sredstava na tekućim transferima drugim nivoima vlasti i fondovima na način da su sa transfera za biomedicinski potpomognutu oplodnju iznos od 8 miliona KM i transfer za prevenciju širenja i rano otkrivanje HIV virusa u cijelosti u iznosu od 150.000 KM preusmjerena na transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, a za realizaciju programa fonda solidarnosti u ukupnom iznosu od 8.150.000 KM. Budžetom osigurana sredstva u iznosu od 33.500.000 KM su kroz preraspodjele i rebalans uvećana na iznos od 51.650.000 KM. Sredstva su doznačavana u mjesečnim tranšama u periodu od 6. 4. do 29. 12. 2023. godine.

Zavod je dostavio kvartalne izvještaje za prva tri kvartala za uplaćeni dio transfera u iznosu od 25.125.000 KM za koji je komisija za nadzor izvršila uvid i sačinila izvještaj o nadzoru. Uvidom u dostavljene izvještaje potvrđen je namjenski utrošak transfera za zdravstvene usluge 10.125.000 KM i 15.000.000 KM za lijekove iz Fonda solidarnosti, što je konstatovala i komisija za nadzor. **Zavod je dostavio izvještaj o namjenskom utrošku u martu 2024. godine, kojim je detaljno obrazložena struktura finansiranja po programima iz budžetskih sredstava, kao i doprinosa i ostalih izvora finansiranja. Komisija je sačinila izvještaj o nadzoru 29. 3. 2024 godine, kojim je potvrdila namjenski utrošak.**

Transfer za biomedicinski potpomognutu oplodnju je odobren u iznosu od 10.000.000 KM, a iskazan u iznosu od 2.000.000 KM. Planira se na osnovu Zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski pomognutom oplodnjom.⁵⁵ Na osnovu Zakona imenovana je Komisija za primjenu postupaka biomedicinski pomognute oplodnje Rješenjem federalnog ministra zdravstva 26. 2. 2019. godine koja je u skladu sa članom 23. Zakona izradila Smjernice za liječenje neplodnosti, na koje je federalni ministar zdravstva dao saglasnost 29. 7. 2019. godine. Komisija sudjeluje i u izradi propisa iz područja liječenja neplodnosti biomedicinski pomognutom oplodnjom koju su po usvajaju objavljeni na web stranici Ministarstva kako bi bili dostupni korisnicima. Na osnovu člana 12. Zakona i člana 29. Pravilnika o bližim uvjetima u pogledu prostora, medicinsko-tehničke opreme i sistema kvalitete koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove za provedbu postupaka biomedicinski potpomognute oplodnje, kao i postupku verifikacije,⁵⁶ Ministarstvo je nakon provedenog postupka izdalo rješenja o ispunjavanju uvjeta za biomedicinski potpomognutu oplodnju za devet zdravstvenih ustanova u FBiH. Sredstva transfera se realizuju putem Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH koji je zaključio ugovor za 2023. godinu sa zdravstvenim ustanovama.

Zavod je dostavio kvartalne izvještaje za prva tri kvartala za uplaćena sredstva, ali do momenta izvještavanja nije bilo utrošenih sredstava. **Komisija je nakon dostavljanja izvještaja za IV kvartal obavila i nadzor na licu mjesta 23. 4. 2024. godine, te izvršila uvid u ugovore, fakture, elektronski sistem vođenja podataka o korisnicima uspostavljen u Zavodu, i tražila dostavu dodatnog izvještaja o namjenskom utrošku. Nakon dostavljenog izvještaja 7. 5. 2024. sačinila je izvještaj kojim je konstatovano da su u 2023. godini realizovana sredstva u iznosu od 468.793 KM, od čega za refundaciju troškova lijekova 122.680 KM. Neiskorištena sredstva u iznosu od 1.408.527 KM su prenesena na razgraničene prihode Zavoda za zahtjeve koji su podneseni u 2023. godini, a nisu realizovani jer su zaprimljeni nakon dopune Pravilnika o obimu prava na biomedicinski potpomognutu oplodnju iz sredstava budžeta FBiH koja je donesena krajem 2023. godine.**

Transfer za Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH – za finansiranje troškova raseljenih lica iskazan je u iznosu od 2.000.000 KM, koji je uspostavljen kako bi se obezbijedilo pravo na bolničko liječenje povratnicima u općine u Republici Srpskoj u zdravstvenim ustanovama u FBiH, pod jednakim uslovima, kao i za osigurana lica u FBiH, u skladu sa Odlukom o ostvarivanju prava iz bolničke zdravstvene zaštite povratnika iz FBiH⁵⁷ koju je donijela Vlada FBiH. Povratnicima se pružaju usluge u zdravstvenim ustanovama u FBiH sa kojima je zaključen ugovor za 2023. godinu. Sredstva se doznacavaju Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, koji vrši plaćanje fakturisanih usluga zdravstvenih ustanova za liječenje povratnika.

Komisija za praćenje namjenskog utroška sredstava tekućeg transfera za liječenje povratnika izvršila je uvid u dokumentaciju i sačinila kvartalne izvještaje. U posljednjem izvještaju konstatovano je da su budžetska sredstva za finansiranje troškova raseljenih lica u 2023. godini doznacena u iznosu od 2.000.000 KM, a utrošena u iznosu od 2.008.129 KM. Više iskazani rashodi u odnosu na doznacena sredstva pokriveni su neutrošenim sredstvima transfera iz 2022. godine u iznosu od 8.129 KM.

⁵⁵ „Sl. novinama FBiH“, broj 59/18 i 44/22

⁵⁶ „Sl. novine FBiH“, broj 3/20

⁵⁷ „Sl. novine FBiH“, broj 84/14 i 36/15

Transfer za Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH iskazan je u planiranom iznosu od 1.400.000 KM (iznos od 1.283.333 KM doznačen u 2023. godini, a preostali iznos u januaru 2024. godine). Sredstva se realizuju u skladu sa Programom utroška koji usvaja Vlada FBiH za sufinansiranje troškova bruto plaća i naknada zaposlenih, naknada članovima Upravnog odbora i izdataka za materijal i usluge. Programom je definisana obaveza Zavoda za transfuzijsku medicinu FBiH o dostavljanju tromjesečnih izvještaja o utrošku sredstava. Također, Ministarstvo je imenovalo Komisiju za praćenje namjenskog utroška sredstava ovog transfera. Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH dostavio je kvartalne izvještaje o utrošku sredstava za realizaciju aktivnosti iz programa utroška sredstava za 2023. godinu, a imenovana Komisija za praćenje namjenskog utroška sredstava ovog transfera potvrdila je namjenski utrošak sredstava u Izvještaju od 24. 1. 2024. godine.

Izvršenim uvidom u kvartalne izvještaje korisnika sredstava utvrdili smo razlike u pravdanju mjesečnih iznosa za bruto plaće i naknade, kao i izdatke za materijal i usluge u odnosu na iskazane troškove u godišnjem izvještaju. Obrazloženje Ministarstva za navedene razlike je da prikazani mjesečni iznos predstavlja količnik ukupnog pravdanog iznosa i broja mjeseci perioda izvještavanja. Iako postoje razlike navedenih iznosa, napominjemo da ukupan pravdani iznos ne prelazi traženi iznos iz finansijskog zahtjeva za 2023. godinu. **Shodno navedenom, nismo mogli potvrditi da je komisija za namjenski utrošak vršila suštinsku provjeru dokumentacije Zavoda za transfuzijsku medicinu FBiH u svrhu potvrđivanja namjenskog utroška sredstava odobrenih transferom.**

Transfer za Agenciju za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH – AKAZ (u daljem tekstu: AKAZ) iskazan je iznosu od 300.000 KM. Sredstva se realizuju u skladu sa Programom utroška koji usvaja Vlada FBiH za sufinansiranje troškova bruto plaća i naknada zaposlenih, te izdataka za materijal i usluge. Sredstva su doznačena u 12 jednakih iznosa. AKAZ je dostavio kvartalne izvještaje o utrošku sredstava. **Uvidom u dostavljene izvještaje o utrošku dodijeljena sredstva su realizovana u skladu sa usvojenim programom utroška sredstava za 2023. godinu, što je i Komisija za praćenje namjenskog utroška potvrdila izvještajem od 22. 1. 2024. godine.**

Transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH iskazan je u iznosu od 77.200.000 KM, putem kojeg su dodijeljena sredstva kliničkim centrima u FBiH (39.666.667 KM) i općim i kantonalnim bolnicama u FBiH (35.333.332 KM), a s ciljem implementacije Zakona o finansijskoj konsolidaciji i/ili restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH kojim su u članovima 20. i 21. definisani korisnici i sredstva. Programom Vlade FBiH definisan je cilj postizanja stanja likvidnosti i solventnosti javnih zdravstvenih ustanova, jačanje odgovornosti u upravljanju rizikom u poslovanju javnih zdravstvenih ustanova, u skladu s ovim zakonom, Zakonom o finansijskom poslovanju, propisima donesenim na osnovu tih zakona, uvođenje novih zdravstvenih tehnologija, modernizacije, proširenja kapaciteta, kao i povećanja kvaliteta i efikasnosti u pružanju zdravstvenih usluga.

Raspodjela sredstava Transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH prikazana je u tabeli:

R. br.	Tekući transferi za sanaciju zdravstvenih ustanova	Izvršenje budžeta 31. 12. 2023. godine (KM)
1	2	3
1.	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu	10.000.000
2.	Univerzitetsko-klinički centar Tuzla	9.666.667
3.	Sveučilišna klinička bolnica Mostar	20.000.000
4.	JU Kantonalna bolnica Dr. Safet Mujić Mostar	5.000.000
5.	JU Kantonalna bolnica Zenica	7.666.667
6.	JU Kantonalna bolnica Dr. Irfan Ljubijankić Bihać	6.000.000
7.	Kantonalna bolnica JZU Goražde	500.000
8.	Županijska bolnica Orašje	666.667
9.	Županijska bolnica „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno	2.000.000
10.	JU Opća bolnica Konjic	1.666.666
11.	Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica	1.333.333
12.	JZU Opća bolnica Sanski Most	1.166.666
13.	JU Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo	666.667

R. br.	Tekući transferi za sanaciju zdravstvenih ustanova	Izvršenje budžeta 31. 12. 2023. godine (KM)
1	2	3
14.	JU Bolnica Travnik	4.333.333
15.	Hrvatska bolnica „Dr. fra Mato Nikolić“	1.666.666
16.	JU Opća bolnica Bugojno	666.667
17.	JU Bolnica za plućne bolesti i TBC Travnik	333.333
18.	Opća bolnica Jajce	666.667
19.	Opća bolnica Tešanj	1.000.000
	UKUPNO	75.000.000

Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH uvećan je transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH za 2,2 miliona KM. Vlada FBiH je 21. 12. 2023. godine usvojila Izmjenu Programa o utrošku sredstava Transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH kojom su dodatna sredstva dodijeljena Županijskoj bolnici „Dr. Fra Mihovil Sučić“ Livno (2.000.000 KM) i Domu zdravlja Travnik (200.000 KM) u vidu jednokratnih isplata. **Napominjemo da je na osnovu Zakona o finansijskoj konsolidaciji i/ili restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH već izvršena uplata od 2.000.000 KM za Županijsku bolnicu „Dr. Fra Mihovil Sučić“ Livno u 2023. godini.** U obrazloženju Odluke je navedeno da su Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2023. godinu sredstva na poziciji tekućih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima - transfer za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH uvećana za 2,2 miliona KM, a da su se ove zdravstvene ustanove obratile Ministarstvu i kandidirale svoje programe utroška (projekte za adaptaciju objekata, a koji su nužni za osiguranje dostignutog nivoa standarda sigurnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga primarnog i sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite koje se pružaju pacijentima). Izmjenom Programa utroška sredstava od 2,2 miliona definisani kriteriji za raspodjelu sredstava je program utroška sredstava ustanova. Međutim, **nije prezentovano da je bilo javnog poziva zdravstvenim ustanovama za dostavljanje programa niti su druge ustanove imale informaciju da mogu podnijeti zahtjev da učestvuju u raspodjeli dodatnih 2,2 miliona KM, zbog čega ne možemo potvrditi kriterije za dodjelu dodatnih sredstava, kao ni da su sredstva transparentno dodijeljena.** Navedeno nije u skladu sa članovima 38. i 39. Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2023. godinu, kojima je definisano da obavezan sadržaj programa o utrošku sredstava i obaveza Ministarstva osigurava transparentnost i efikasnost upravljanja budžetskim sredstvima.

Na prijedlog Ministarstva, Vlada FBiH je 23. 2. 2023. godine⁵⁸ imenovala Komisiju za praćenje i nadzor nad implementacijom programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja i namjenski utrošak sredstava (u daljnjem tekstu: Komisija za praćenje i nadzor), koja je sastoji od tri člana iz Ministarstva, jednog člana iz Federalnog ministarstva finansija i jednog člana iz Ureda premijera FBiH, na period od četiri godine, s mogućnošću izbora za još jedan mandatni period. Vlada FBiH je 12. 9. 2023. godine donijela Izmjenu rješenja zbog promjene člana iz Ureda Premijera FBiH.

Komisija za praćenje i nadzor za 2022. godinu je sačinila i dostavila Vladi na razmatranje izvještaj 31. 5. 2023. godine. Za nadzor nad utroškom sredstava za 2023. dostavljen je izvještaj za I kvartal 21. 9. 2023. i za II i III kvartal 31. 1. 2024. godine.

U svojim izvještajima komisija se osvrnula na kašnjenje sa dostavljanjem izvještaja korisnika koje su uvjetovale uplate narednih tranši, kao i dopunu dokumentacije koju su tražile od pojedinih ustanova. Komisiji je dostavljena i informacija Federalnog ministarstva finansija od 2. 6. 2023. godine o stanju duga poreznih dužnika javnih zdravstvenih ustanova sa stanjem na 30. 4. 2023. godine na osnovu koje korisnici transfera Sveučilišna klinička bolnica Mostar i Opća bolnica Jajce za vrijeme provođenja postupka finansijske konsolidacije nastavili kumuliranje poreznog duga ne izmirujući tekuće dospjele porezne obaveze što nije u skladu sa članom 13. stav 2) Zakona o finansijskoj konsolidaciji i restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH. Navedenim stavom je definisano da neizmirenje tekućih obaveza za posljedicu ima prestanak važenja Sporazuma o reprogramu duga.

⁵⁸ „Sl. novine FBiH“, br.15/23 i 70/23

Prema podacima Porezne uprave FBiH u godišnjem izvještaju za 2023. godinu,⁵⁹ Sveučilišna klinička bolnica Mostar je na 31. 12. 2021. godine imala dug u prinudnoj naplati u iznosu od 69.126.473 KM, dok je putem transfera dobila 40 miliona KM i ostvarila je povećanje duga u iznosu od 34.401.039 KM, čime je dug na 31. 12. 2023. godine iznosio 103.527.512 KM. Također, Opća bolnica Jajce ima dug u prinudnoj naplati na 31. 12. 2023. godine u iznosu od 824.450 KM, dok je putem ovog transfera ostvarila priliv u periodu 2022-2023. godine u iznosu od 1.333.334 KM. Na prijedlog Komisije za praćenje i nadzor Vlada FBiH je usvojila zaključak da Komisija traži pojašnjenje od spomenutih ustanova o uzrocima koji su doveli do kumuliranja dugova kako bi Vlada FBiH mogla dostaviti detaljnije informacija s ciljem iznalaženja rješenja za nastavak postupka finansijske konsolidacije.

U odabranom uzorku od deset javnih ustanova koje su korisnice transfera nisu identifikovani propusti u dostavljanju izvještaja o namjenskom utrošku za prva tri kvartala, osim u dijelu kašnjenja pojedinih ustanova sa dostavom dokumentacije, a u tom slučaju su dostavljene urgencije i obustavljala se isplata naredne tranše. Korisnici su dostavili izvještaje i potrebnu dokumentaciju za pravdanje realizacije utvrđenih mjera usvojenih Programom utroška sredstava sa mjerama i aktivnostima finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja. **Nije nam prezentirano da su prikupljena obrazloženja zdravstvenih ustanova o kumuliranju tekućih dugova niti je Vlada FBiH dalje razmatrala tu problematiku. Budući da je uplata IV tranše korisnicama sa Trezora isplaćena tek 5. 3. 2024, do okončanja revizije nisu dostavljeni izvještaji o utrošku za posljednji kvartal niti je Komisija za praćenje i nadzor sačinila izvještaj o nadzoru. Također, za dodatno odobrena sredstva korisnicima „Dr. Fra Mihovil Sučić“ Livno (2.000.000 KM) i Dom zdravlja Travnik (200.000 KM) nisu prezentovani izvještaji o utrošku.**

Nije prezentovano da je sačinjena analiza dosad ostvarenih efekata utroška budžetskih sredstava dodijeljenih u 2022. i 2023. godini na osnovu Zakona o finansijskoj konsolidaciji i/ili restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH u iznosu od 150.000.000 KM u ostvarenju postavljenih ciljeva postizanja stanja likvidnosti i solventnosti i jačanju odgovornosti u upravljanju rizikom u poslovanju javnih zdravstvenih ustanova. Navedeno ističemo jer i pored isplate značajnih sredstava iz Budžeta FBiH, pojedine zdravstvene institucije povećavaju svoje dugove za poreze i doprinose, što nije u skladu sa članom 13. stav 2) Zakona o finansijskoj konsolidaciji i restrukturiranju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH.

Transfer za izgradnju zgrade hitne pomoći Doma zdravlja Zenica – faza I iskazan je u iznosu od 1.000.000 KM. Ova sredstva su raspoređena za sufinansiranje projekta izgradnje objekta i uspostave službe hitne medicinske pomoći sa pratećim sadržajima kojeg provodi Grad Zenica, a s ciljem poboljšanja kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga na primarnom nivou zdravstvene zaštite. Sredstva su doznačena u tri tranše na račun Grada Zenice (u periodu od 26.10. 2023.-.15.1.2024.), a na osnovu zaključenih ugovora sa dobavljačima radova/usluga i u iznosima u vrijednosti ugovora. Grad Zenica je dužan kvartalno dostaviti izvještaj o realizaciji i namjenskom utrošku sredstava Ministarstvu. **Do okončanja revizije nije prezentovano da je Grad Zenica dostavio izvještaj o utrošku sredstava.**

Transfer za opremanje ortopedске sale na Klinici za ortopediju i traumatologiju UKC Tuzla je iskazan u iznosu od 500.000 KM za nabavku medicinske opreme za operacionu salu u okviru Projekta opremanja klinike za ortopediju i traumatologiju JZU UKC Tuzla, a s ciljem osiguranja kvaliteta i kontinuiteta pružanja zdravstvenih usluga. Sredstva su odobrena u jednokratnoj tranši 23. 11. 2023. godine koja je isplaćena korisniku tek 15. 1. 2024. godine, te **do kraja obavljanja revizije nije prezentiran izvještaj o namjenskom utrošku sredstava. Odobrena sredstva transfera za Dom zdravlja Zenica i Klinici za ortopediju i traumatologiju UKC Tuzla planirana su Budžetom na poziciji tekućih transfera, iako nisu bila u budžetskom zahtjevu Ministarstva, već su odobrena amandmanima u parlamentarnoj proceduri sa utvrđenim korisnicima i namjenom sredstava.**

⁵⁹ Objavljen Izvještaj o radu za 2023. godinu na Godišnjoj press konferenciji u Sarajevu, 17. 1. 2024. godine i na web stranici Porezne uprave FBiH

Dodatna sredstva osigurana izmjenama i dopunama Budžeta za 2023. godinu na poziciji transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH u iznosu od 2.200.000 KM dodijeljena su bez kriterija i netransparentno, što nije u skladu sa članovima 38. i 39. Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2023. godinu.

Izveštaji korisnika o realizaciji Programa finansijske konsolidacije i/ili restrukturiranja za IV kvartal nisu dostavljeni do okončanja revizije, niti je Komisija za praćenje i nadzor izvršila nadzor. Komisija je u svojim izvještajima upoznala Vladu FBiH o problemima u realizaciji transfera za finansijsku konsolidaciju, ali nisu poduzete daljnje aktivnosti na praćenju efekata navedenih problema. S obzirom na to da je posljednja tranša tekućih transfera isplaćena u prvom kvartalu 2024. godine, nisu dostavljeni izvještaji o namjenskom utrošku za transfere za Fond solidarnosti, biomedicinski potpomognutu oplodnju, za izgradnju zgrade hitne pomoći Doma zdravlja Zenica – faza I, kao i za opremanje ortopedске sale na Klinici za ortopediju i traumatologiju UKC Tuzla. Zbog navedenog nije izvršen nadzor nad kompletnim utroškom sredstava za tekuće transfere.

Preporuke:

- *propisati mjerljive kriterije i transparentno vršiti dodjelu transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH, u skladu sa članovima 38. i 39. Zakona o izvršavanju budžeta FBiH;*
- *izvršiti nadzor nad namjenskim utroškom svih doznačenih sredstva putem tekućih transfera za 2023. godinu i utvrditi efekte utroška budžetskih sredstava.*

7.1.2.4. Kapitalni transferi

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta **kapitalni transferi** iskazani su u iznosu od 9.000.000 KM. Navedeni transferi nisu planirani u budžetskom zahtjevu Ministarstva već su putem amandmana u Predstavničkom domu Parlamenta FBiH odobreni u budžet Ministarstva za 2023. godinu sa već utvrđenim korisnicima i namjeni sredstava.

Prema članu 27. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu Ministarstvo je sačinilo i dostavilo Vladi FBiH Program utroška sredstava za kapitalni transfer za dovršetak izgradnje nove zgrade Doma zdravlja Kiseljak (2.000.000 KM) i kapitalni transfer dovršetak izgradnje Klinike za dječije bolesti Sveučilišne kliničke bolnice Mostar (7.000.000 KM).

Struktura kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti:

Red. br.	Naziv kapitalnog transfera	Program Vlade FBiH	Budžet FBiH 2023	Izmjene i dopune Budžeta FBiH 2023	Izvršenje 31. 12. 2023.	Izvršenje 31. 12. 2022.
1	2	7	3	4	5	6
1	Za dovršetak izgradnje nove zgrade Doma zdravlja Kiseljak	V. broj 968/2023 od 18. 7. 2023. godine	2.000.000	2.000.000	2.000.000	0
2	Za dovršetak izgradnje Klinike za dječije bolesti Sveučilišne kliničke bolnice Mostar	V. broj 1693/23 od 23. 11. 2023. godine	7.000.000	7.000.000	7.000.000	0
	Kapitalni transferi		9.000.000	9.000.000	9.000.000	0

Kapitalni transfer za dovršetak izgradnje nove zgrade Doma zdravlja Kiseljak iskazan je u iznosu od 2.000.000 KM. Projekt izgradnje nove zgrade Doma zdravlja Kiseljak provode Općina Kiseljak i JU Dom zdravlja Kiseljak. Programom o utrošku sredstava je definisana namjena sredstava za izgradnju mašinske instalacije-Faza 3 projekta u vrijednosti od 1.520.630 KM i vanjsko uređenje platoa-Faza 4 projekta u vrijednosti od 479.370 KM. Sredstva su prenesena retroaktivno u tranšama na račun Općine Kiseljak kao jednog od implementatora projekta, nakon što je Ministarstvu dostavio dokaze o izvršenim radovima/uslugama od strane dobavljača. Isplate su izvršene u tri tranše po prijemu dokumentacije: na 26. 10. 2023. godine u iznosu 1.000.000 KM, na 1. 12. 2023. godine u iznosu 28.555 KM i 15. 1. 2024. godine iznos od 971.445 KM.

Kapitalni transfer za dovršetak izgradnje Klinike za dječije bolesti Sveučilišne kliničke bolnice Mostar odobren je u iznosu od 7.000.000 KM. Odobrena su sredstva za finansiranje projekta izgradnje Klinike za dječije bolesti SBK Mostar (4.700.000 KM) i dogradnju objekta Tople veze radi osiguranja komunikacije Dječje klinike sa drugim bolničkim sadržajima (2.300.000 KM). Sredstva u iznosu od 4.700.000 KM su doznačena na osnovu dokumentacije (zahtjev za prijenos sredstava, potpisan ugovor za radove/usluge, ovjerene situacije/račune za izvedene radove/usluge), a 2.300.000 KM je doznačeno nakon što je Ministarstvu dostavljen potpisan Ugovor sa izvođačem radova za dogradnju objekta Tople veze. Odobrena sredstva su uplaćena korisniku 29. 11. 2023. (4.495.000 KM) i 5. 3. 2024. (2.505.000 KM).

7.2. BILANS STANJA

7.2.1. Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja

U bilansu stanja Ministarstva na 31. 12. 2023. godine iskazana je gotovina u iznosu od 495 KM.

Na poziciji kratkoročnih potraživanja iskazana su potraživanja za bolovanja preko 42 dana u iznosu od 30.806 KM koja se odnose na potraživanja iz tekućeg perioda (11.665 KM) i iz prethodnog perioda (19.141 KM).

Sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 211.975 KM se odnosi na potraživanja od Hercegovačke banke koja je u stečaju, a stečajni postupak nije okončan.

Kratkoročna razgraničenja iskazana u iznosu od 114.916 KM se odnosi na razgraničene rashode po osnovu tužbi iz radnog odnosa. U 2023. godini nije bilo isplata po sporazumima o vansudskoj nagodbi te nije bilo isplata po osnovu sudski presuda.

7.2.2. Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti od 228.353 KM (nabavne vrijednosti 2.618.759 KM, a ispravka vrijednosti 2.390.406 KM). Strukturu stalnih sredstava čine: oprema (176.786 KM) i sredstva u obliku prava (51.566 KM).

Na osnovu izvršenog popisa iskazana su sredstava van upotrebe nabavne vrijednosti u iznos od 228.402 KM, sadašnje vrijednosti 0 KM, koja su predložena za rashod od strane Komisije za popis. Formirana je Komisija za rashod te će ista biti rashodovana i isknjižena u toku 2024.godine. Smanjenje sadašnje vrijednosti stalnih sredstava u odnosu na prethodnu godinu odnosi se na amortizaciju (109.458 KM).

Nabavljena su nova stalna sredstva u iznosu od 137.881 KM iz odobrenog budžeta (9.675 KM) i putem donacije iz projekta (128.206 KM), a uvećana su sljedeća stalna sredstava: namještaj (48.412 KM), kompjuterska oprema (61.900 KM), oprema za prenos podataka i glasa (2.273 KM), ostale kancelarijske mašine (11.817 KM) i softver i licence (13.478 KM). Nabavke stalnih sredstava iz budžeta (HDD disk, tri mobilna aparata i tri računara) u iznosu od 9.675 KM su realizovane bez proceduri javnih nabavki što je detaljnije opisano u tački 9. Izvještaja.

U skladu s propisima koji su bili na snazi do 31. 8. 2023. godine, odnosno do 23. 12. 2023. godine⁶⁰ budžetski korisnici bili su obavezni da izvrše revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, jer je inflacija na godišnjem nivou mjerena rastom cijena, bila viša od 10% ili 10% i više kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava.

⁶⁰ Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 34/14), Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 60/14) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 58/16)

S obzirom na to da nije izvršena revalorizacija, te da je utvrđeno da Federalno ministarstvo finansija, iako je poduzimalo aktivnosti, nije obezbijedilo tehničke uslove u modulu stalnih sredstava, u Izvještaju o izvršenoj reviziji Ministarstva za 2022. godinu, ovo pitanje je istaknuto i data je preporuka da se izvrši revalorizacija.

Revizijom za 2023. godinu utvrđeno je da, iako je Ministarstvo bilo obavezno izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, nije postupilo po datoj preporuci, jer tehnički uslovi nisu bili obezbijeđeni. Da je izvršena revalorizacija, početna stanja stalnih sredstava na 1. 1. 2023. godine bila bi više iskazana za najmanje 34.676 KM, koliko bi iznosilo povećanje stalnih sredstava u visini zvanično objavljene stopa rasta cijena u 2022. godini. Izmjenom podzakonskih propisa⁶¹ prestala je obaveza revalorizacije.

7.2.3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 39.589.404 KM, od čega se na kratkoročne obaveze odnosi 38.461.267 KM, a na kratkoročna razgraničenja 1.128.137 KM.

Struktura kratkoročnih obaveza je sljedeća:

Redni broj	Osnova	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
1.	Obaveze prema dobavljačima za isporučene robe i usluge	46.847	69.894
2.	Obaveze po osnovu tekućih transfera	38.011.435	24.583.333
3.	Obaveze prema zaposlenim	145.551	115.488
4.	Obaveze prema fizičkim licima (članovi ispitnih i dr. komisija)	110.301	22.682
5.	Obaveze po pravosnažnim presudama iz radnih odnosa i dr.	147.133	115.161
	UKUPNO	38.461.267	24.906.557

Obaveze po osnovu tekućih transfera se odnose na iskazane obaveze za tekuće i kapitalne transfere odobrene u 2023. godini koja su doznačena korisnicima u periodu 15. 1. – 5. 3. 2024. godine.

Kratkoročna razgraničenja u iznosu od 1.128.137 KM odnose se razgraničene prihode na otvorenim podračunima za polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika (1.112.092 KM), donatorska sredstva AdriHealthMob (4.018 KM) i donatorska sredstva NeurNeta (12.027 KM).

Prema Uputstvu o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa, otvorenih kao podračuna u okviru Jedinstvenog računa trezora, Ministarstvo je dužno planirati prihode i rashode, svake godine za narednu fiskalnu godinu, s tim da ukupni rashodi moraju biti jednaki ukupnim prihodima koji se odnose na jednu fiskalnu godinu. Plan prihoda i rashoda za podračune je dio ukupnog godišnjeg budžeta Ministarstva. Za preostali iznos neiskorištenih sredstava na podračunima (stanje na izvodu na 31. 12. 2023. godine umanjeno za iznos stvorenih, a neizmirenih obaveza) na kraju fiskalne godine, a prije izrade godišnjeg obračuna, vrši se preknjižavanje na vremenska razgraničenja. Razgraničeni namjenski prihodi iz prethodne godine, koji nisu planirani u budžetu, odlukom Vlade FBiH se, na zahtjev Ministarstva, stavljaju na raspolaganje odobravanjem povećanja prihoda i rashoda u tekućem periodu.

Stanje na izvodu na 31. 12. 2023. godine na podračunu za polaganje specijalističkih i stručnih ispita bilo je 1.268.354 KM. Od ovog iznosa oduzete su obaveze koje, prema evidenciji Ministarstva, iznose 156.262 KM, a na razgraničenja je evidentirano 1.112.092 KM.

⁶¹ Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 66/23), Pravilnik o izmjenama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 99/23) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 99/23)

8. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je usvojilo i objavilo plan javnih nabavki na internet-stranici 20. 2. 2023. godine, a na portalu javnih nabavki 8. 11. 2023. godine. Procijenjena vrijednosti plana iznosi 51.273 KM, u toku godine izvršena je jedna izmjena i dopuna, tako da ukupna vrijednost javnih nabavki sa izmjenom i dopunom iznosi 57.100 KM.⁶² **Uvidom u usvojeni i objavljeni Plan javnih nabavki na internet-stranici konstatovali smo da nije vršeno računanje procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavci na ukupnom iznosu koji će se platiti, bez poreza na dodanu vrijednost (PDV), nego sa PDV-om, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o javnim nabavkama⁶³ (u daljnjem tekstu: Zakon), dok je objavljeni Plan na portalu javnih nabavki iskazan bez PDV-a. Također, plan nabavki na portalu nije objavljen u roku od 30 dana od dana usvajanja budžeta, u formi i na način kako je definisano u sistemu „e-Nabavke“ u skladu sa članom 17. Zakona.**

Pregled planiranih i provedenih postupaka, kao i revidirani uzorak, dat je u sljedećoj tabeli:

Vrsta postupka	Planirane nabavke*		Provedene nabavke		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Direktni sporazum	12	40.006	7	22.917	6	21.417
Konkurentski zahtjev za dostavu ponuda	2	17.094	2	16.529	2	16.529
Ukupno	14	57.100	9	39.446	8	37.946

* Prema posljednjim izmjenama

U revidiranom uzorku provedenih nabavki konstatovali smo da **Ministarstvo nije vršilo prethodne provjere tržišta prije pokretanja postupaka javnih nabavki u skladu sa odredbama člana 14a. Zakona.**

Konkurentski postupak „Nabavka goriva za potrebe Federalnog ministarstva zdravstva“ pokrenut je odlukom ministra od 6. 7. 2023. godine, procijenjene vrijednosti 8.547 KM. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 10 potencijalnih ponuđača. Zapisnikom sa otvaranja ponuda konstatovane su tri pristigle ponude. Nakon provođenja e-aukcije, ministar je 27. 7. 2023. godine donio odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Za predmetnu nabavku sukcesivne isporuke goriva, 2. 10. 2023. godine je zaključen ugovor sa „Energopetrol“ d.d. Sarajevo na period od jedne godine u iznosu od 8.105 KM. Članom 36. Zakona propisano je da se sva obavještenja o nabavci, dodjeli ugovora, poništenju postupaka, dobrovoljno ex ante obavještenje o transparentnosti, prethodno informaciono obavještenje i sažetak obavještenja na engleskom jeziku objavljuju na portalu javnih nabavki. Sažetak navedenim obavještenja se objavljuju u „Službenom glasniku BiH“. Izvršenom revizijom utvrđeno je da Ministarstvo nije objavljivalo obavještenja u „Službenom glasniku BiH“.

Planom javnih nabavki planirano je 15. 7. 2023. godine pokretanje konkurentskog postupka „Nabavka usluga sistematskih zdravstvenih pregleda zaposlenika Federalnog ministarstva zdravstva“, odlukom ministra 25. 5. 2023. godine postupak je pokrenut, procijenjene vrijednosti 8.547 KM. Tenderskom dokumentacijom definisani su uslovi za učešće u postupku i to da će se cjelokupan sistematski pregled za svakog zaposlenika izvršiti za najviše tri sata i na jednom mjestu u gradu Sarajevu, prema spiskovima koje će pripremiti Služba za finansije i opšte poslove. Ministarstvo je ovako postavljenim uslovom ograničilo aktivnu i pravičnu konkurenciju, te postoji mogućnost favorizovanja određenog ponuđača, budući da je od 11 potencijalnih ponuđača koji su preuzeli tendersku dokumentaciju samo jedan ponuđač dostavio ponudu. Također, tenderskom dokumentacijom je definisano da se ugovor zaključuje na period od 120 dana od dana obostranog potpisivanja ugovora a najdalje do 30. 10. 2023. godine i da se davalac usluga obavezuje da u roku od 10 dana od konačne realizacije, dostavi tačne podatke o brojnom stanju izvršenih sistematskih pregleda.

⁶² Procijenjena vrijednost iskazana je bez PDV-a.

⁶³ „Sl. glasnik BiH“, broj 39/14 i 59/22

Za predmetnu nabavku, 19. 6. 2023. godine je zaključen ugovor sa „PZU Poliklinika Agram Sarajevo“ u iznosu od 8.424 KM. Uvidom o realizaciju predmetnog postupku, nije prezentovano da je Ministarstvo dostavilo spiskove prema kojima su se sistematski pregledi obavljali, niti da je „Poliklinika Agram“ u ugovorenom roku do 30. 10. 2023. godine dostavila tačne podatke o brojnem stanju izvršenih sistematskih pregleda s obzirom na to da je predmetna usluga fakturisana 15. 11. 2023. godine uz koju je dostavljen spisak zaposlenika. Ministarstvo nije adekvatno obrazložilo način na koji je vršilo provjeru vremena provedenog za obavljanje sistematskog pregleda zaposlenika s obzirom na to da je utvrđena satnica predstavljala jedan u uslova za učešće u postupku javne nabavke. Također, Ministarstvo nije objavljivalo obavještenja u „Službenom glasniku BiH“.

Odlukom ministra je 8. 6. 2023. godine pokrenut direktni sporazum „**Nabavka materijala za čišćenje**“, procijenjene vrijednosti u iznosu 2.650 KM. Ponude su tražene od tri potencijalna ponuđača, od kojih je samo jedan dostavio ponudu. Na osnovu odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača, sa „R&S“ d.o.o. Sarajevo je 17. 7. 2023. godine zaključen ugovor u iznosu od 2.986,40 KM. Članovima 75. i 90. Zakona propisana je obaveza dostavljanja izvještaja o postupku javne nabavke Agenciji za javne nabavke u formi, na način i u rokovima koje utvrđuje Agencija podzakonskim aktom.

Članom 10. stav (2) Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja o postupcima javnih nabavki na portalu javnih nabavki⁶⁴ utvrđena je obaveza objave izvještaja o provedenim postupcima direktnih sporazuma na portal javnih nabavki u roku od 30 dana od dana okončanja postupka javne nabavke. Izvršenom revizijom, utvrđeno je da Ministarstvo nije objavilo izvještaj o provedenom postupku.

Direktni sporazum „**Nabavka usluga održavanja i servisiranja računara, printera, kopir aparata, mrežnih i sistemskih uređaja, softvera i druge računarske opreme**“ pokrenut je 17. 3. 2023. godine sa procijenjenom vrijednošću u iznosu 5.128 KM. Zapisnikom sa otvaranja ponuda konstatovane su četiri dostavljene ponude. Ministar je 13. 4. 2023. godine donio odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača, na osnovu koje je sa „REBUS“ d.o.o. Sarajevo 3. 5. 2023. godine zaključen ugovor na period od 12 mjeseci. Za predmetni postupak, Ministarstvo nije objavilo izvještaj o provedenom postupku.

Također, Ministarstvo je dužno provoditi i dodjeljivati ugovore o javnoj nabavci roba, usluga i radova primjenjujući postupke definisane zakonskim i podzakonskim aktima, izuzev usluga definisanih u članovima od 10a. do 10f. Zakona. **Obavljenom revizijom konstatovano je da nisu provedeni postupci nabavke roba i usluga za potrebe popravke i održavanja vozila u iznosu od najmanje 3.581 KM i stalnih sredstava u iznosu od 9.675 KM.**

Ministarstvo je usvojilo i na internet-stranici 20. 2. 2023. godine objavilo Plan javnih nabavki procijenjene vrijednosti sa PDV-om, dok je plan javnih nabavki na portalu objavljen 8. 11. 2023. godine sa iskazanom vrijednošću bez PDV-a. Zbog navedenog konstatujemo da Ministarstvo nije postupilo s skladu s odredbama članova 15. i 17. Zakona.

Ministarstvo nije provodilo sve postupke nabavki roba i usluga u skladu sa odredbama Zakona.

Također, nije vršilo prethodne provjere tržišta prije pokretanja postupaka javnih nabavki u skladu sa odredbama člana 14a. Zakona.

Prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije za postupak nabavke usluga sistematskih zdravstvenih pregleda zaposlenika Ministarstvo je onemogućilo jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju uz poštovanje aktivne i pravične konkurencije, u skladu sa članovima 3. i 53. Zakona. Ministarstvo kroz realizaciju ugovora nije vršilo kontrolu uslova propisanih tenderskom dokumentacijom i potpisanim ugovorom, te stoga nije moguće potvrditi da su ispoštovani definisani uslovi.

⁶⁴ „Sl. glasnik BiH“, broj 80/22

Ministarstvo nije dostavljalo izvještaje o provedenim postupcima Agenciji za javne nabavke u formi, na način i u rokovima definisanim u članovima 75. i 90. Zakona, kao i u članu 10. stav (2) Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja o postupcima javnih nabavki na portalu javnih nabavki.⁶⁵ Također, nije postupilo u skladu sa članom 36. Zakona, s obzirom na to da nije objavljivalo sažetak obavještenja o nabavci i dodjeli ugovora u „Službenom glasniku BiH“.⁶⁶

Zbog navedenog konstatujemo da se provođenje javnih nabavki nije vršilo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu procjenjivanja vrijednosti javnih nabavki prilikom donošenja plana javnih nabavki, utvrđenog roka za objavu plana javnih nabavki na portalu javnih nabavki, provođenja postupaka javnih nabavki, provođenja prethodne provjere tržišta, sačinjavanja tenderske dokumentacije, poštovanja ugovorenih obaveza, objavljivanja obavještenja u „Službenom glasniku BiH“ i dostavljanja izvještaja o provedenim postupcima Agenciji za javne nabavke.

Preporuke:

- *plan javnih nabavki i obavještenja i izvještaje o provedenim postupcima sačinjavati i objavljivati na način i u roku predviđenim odredbama Zakona o javnim nabavkama i podzakonskim aktima;*
- *provoditi postupke javnih nabavki za sve nabavke roba i usluga, a prije pokretanja provoditi prethodnu provjeru tržišta i sačinjavati pismene zabilješke o poduzetim radnjama, u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama;*
- *tendersku dokumentaciju sačinjavati na način da obezbijedi jednak i nediskriminirajući tretman potencijalnih ponuđača, u skladu sa članovima 3. i 53. Zakona o javnim nabavkama, i osigurati kontrolu realizacije ugovorenih obaveza.*

9. OSTALI NALAZI

9.1. Hitni projekat za COVID-19

U skladu sa Planom kapitalnih investicija za 2023. godinu, Ministarstvo je zaduženo za implementaciju razvojno-investicijskog projekta pod nazivom Hitni projekat COVID-19. Sporazum o zajmu između BiH sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj potpisan je 13. 5. 2020. godine u vrijednosti od 31.100.000 eura, a supsidijarni sporazum između BiH i FBiH 1. 9. 2020. godine. Realizacija ovog projekta započela je u 2021. godini, a prema Sporazumu sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj sa rokom izvršenja do 31. 3. 2022. godine. U januaru 2022. godine rok završetka projekta je produžen do 30. 6. 2023. godine.

Za realizaciju ovog projekta odobrena kreditna sredstva za FBiH iznose 38.842.588 KM, u okviru kojih je planirano finansiranje sljedećih aktivnosti: pružanje zdravstvene zaštite i jačanje zdravstvenog sistema u vrijednosti od 19.474.688 KM (komponenta 1), čiji implementator je Federalno ministarstvo zdravstva, i socijalna zaštita i pomoć u vrijednosti od 18.985.242 KM (komponenta 2), čiji implementator je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Ostatak sredstava namijenjen je za troškove upravljanja projektom. Upravni odbor projekta formiran je Rješenjem Vlade FBiH 2021. godine, čiji članovi su pomoćnici federalnih ministara zdravstva, rada i socijalne politike i finansija. Jedinica za implementaciju projekta formirana je od zaposlenika Ministarstva, koja administrira za cijeli projekat, a za realizaciju projektnih aktivnosti odgovorna su dva tima za zdravstvo i socijalna davanja.

⁶⁵ Postupci: nabavka usluga održavanja i servisiranja računara, printera, kopir aparata, mrežnih i sistemskih uređaja, softvera i druge računarske opreme, nabavka materijala za čišćenje, nabavka usluge redovno održavanje i servisiranje lifta, nabavka usluge redovnog održavanje i servisiranje web stranice

⁶⁶ Postupci: nabavka goriva i nabavka usluga sistematskih zdravstvenih pregleda zaposlenika

Ministarstvo je sačinilo i dostavilo Vladi FBiH Izvještaj o napretku projekta koji je usvojen zaključkom 12. 1. 2023. godine. FBiH je do 14. 6. 2023. godine povukla sva odobrena kreditna sredstva za realizaciju Projekta COVID-19. U skladu sa zaključenim Sporazumom između Federalnog ministarstva zdravstva i Razvojnog programa Ujedinjenih naroda (UNDP), koji je potpisan uz saglasnost Vlade FBiH 19. 11. 2020. godine avansno su doznačena sredstva u iznosu od 20.393.920 KM. Sporazumom je predviđeno da se putem ove organizacije za zdravstvene ustanove izvrši nabavka neophodne medicinske opreme, potrošnog materijala i testova za otkrivanje COVID-a 19.

Na osnovu uvida u prezentirane izvještaje o realizaciji projekta za 2023. godinu (IP obrasce i izvještaje prema Upravnom odboru) evidentirana je ukupna realizacija Projekta COVID-19 sa 31. 3. 2023. godine u iznosu od 38.715.770 KM, od čega se na realizaciju aktivnosti iz oblasti zdravstva i socijalne zaštite i pomoći (komponente 1 i 2) odnosi 38.463.020 KM i na upravljanje projektom 155.643 KM. U okviru iskazanog iznosa za realizaciju projektnih aktivnosti (38.463.020 KM) na utrošena sredstava koja su po izdatim rješenjima Federalnog ministarstva rada i socijalne politike doznačena na račune korisnika prava na stalnu novčanu pomoć i prava na tuđu njegu i pomoć prve kategorije odnosi se 18.094.602 KM i na opravdana sredstva avansa od UNDP-a 17.977.989 KM.

Ministarstvo je Odlukom Vlade FBiH⁶⁷ od 22. 12. 2023. godine prenijelo vlasništvo nad stalnim sredstvima na krajnje korisnike (kliničke centre, kantonalne i opće bolnice, domove zdravlja, javne ustanove za zbrinjavanje socijalno i zdravstveno zbrinjavanje u FBiH, Zavodu za javno zdravstvo FBiH i Zavodu za transfuzijsku medicinu FBiH) u vrijednosti od 6.436.597 KM. Odlukom se zadužuju krajnji korisnici da dodijeljena stalna sredstva knjigovodstveno evidentiraju u skladu sa računovodstvenim propisima u FBiH. U prethodnim godinama preneseno je vlasništvo za stalna sredstva u vrijednosti KM 11.742.330 KM i 6.871.776 KM potrošnog materijala koji je UNDP putem kantonalnih zavoda za javno zdravstvo isporučio zdravstvenim ustanovama na području FBiH i direktno laboratorijama zaduženim za COVID testiranja.

Aktivnosti Ministarstva na projektu su završene u prvom kvartalu 2023. godine i sačinjen je posljednji IP obrazac 10. 10. 2023. godine, a projektni račun je zatvoren je 5. 2. 2024. godine.

Ministarstvo nije uspostavilo odgovarajuću knjigovodstvenu evidenciju i nije sačinilo finansijske izvještaje za razvojno-investicijski Hitni projekat COVID-19 koji se realizuje putem projektnih računa, s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije poduzelo aktivnosti da se ispoštuju zakonske odredbe utvrđene Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i drugim propisima u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za ove projekte. Navedeno je suprotno odredbama Zakona o trezoru u FBiH, kojim je propisano da se sva javna novčana sredstva, uključujući i primitke od kredita i zajmova, obavezno uplaćuju na Jedinstveni račun Trezora, svi računi se drže i vode u ime Federalnog ministarstva finansija, a transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inozemne ili domaće pomoći evidentiraju se u Glavnoj knjizi Trezora.

9.2. Raspodjela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću

Zakonom o igrama na sreću⁶⁸ i Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću⁶⁹ (u daljnjem tekstu: Uredba) utvrđeno je da se uplaćena sredstva od priređivača igara na sreću vode na posebnom transakcijskom (namjenskom) računu Trezora FBiH. U skladu s Uredbom, sredstva se usmjeravaju na finansiranje programa i projekata koje predlažu nadležna ministarstva, prema utvrđenim udjelima za raspodjelu prikupljenih sredstava (Federalno ministarstvo zdravstva 15%), a nadležno ministarstvo vrši raspodjelu sredstava, izvještava o utrošku i vrši nadzor nad utroškom sredstava.

⁶⁷ „Sl. novine FBiH“ br. 100/23

⁶⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/15 i 60/15

⁶⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 89/15, 11/17 i 87/22

Uredbom je definisano da će Federalno ministarstvo finansija najkasnije do 31. januara tekuće godine svim nadležnim ministarstvima pojedinačno dostaviti informaciju o ukupnom iznosu sredstava za raspodjelu, prikupljenih na posebnim transakcijskim računima u prethodnoj godini, a nadležna ministarstva raspisuju javni poziv za raspodjelu sredstava prikupljenih u prethodnoj godini najkasnije do 31. januara tekuće godine. Također, nadležno ministarstvo Uredbom je zaduženo da izvještava Vladu FBiH o utrošku sredstava i vrši nadzor nad utroškom. Odluku o raspodjeli sredstava korisnicima u skladu sa Uredbom donosi Vlada FBiH na prijedlog nadležnog ministarstava, koji se dostavlja najkasnije u roku od 60 dana od dana isteka roka za podnošenje zahtjeva utvrđenog u javnom konkursu.

Federalno ministarstvo finansija je 15. 2. 2023. godine dostavilo nadležnim ministarstvima informaciju da je na posebnim transakcijskim računima za prikupljanje prihoda po osnovu naknada za privređivanje igara na sreću u 2022. godini prikupljeno ukupno 3.642.294 KM, od čega Ministarstvu pripada 546.344 KM.

Javni poziv za finansiranje projekata iz nadležnosti Ministarstva objavljen je 27. 4. 2023. godine u dnevnim novinama, a 3. 5. 2023. godine na web stranici Ministarstva sa rokom dostavljanja 21 dan od datuma objave. Poziv sadrži opće kriterije utvrđene Uredbom i posebne kriterije koje je propisalo Ministarstvo. Javnim pozivom utvrđeni su maksimalni iznosi po projektu od 50.000 KM za liječenje i rehabilitaciju teško oboljele djece i mladih koje jedino moguće da se provodi izvan BiH, 30.000 KM za liječenje i rehabilitacija teško oboljele djece i mladih čije se liječenje finansira iz Federalnog fonda solidarnosti i 10.000 KM za organizovanje akcija dobrovoljnog darovanja krvi, odnosno promocija dobrovoljnog davalaštva krvi. **Javni poziv je objavljen tek u maju iako je Uredbom definisano da se raspisuje najkasnije do 31. januara tekuće godine.**

Na osnovu člana 4. stav 2) Uredbe Ministarstvo je 20. 4. 2023. godine donijelo Uputstvo za podnošenje prijave za javni poziv za finansiranje projekata i programa za dodjeljivanje sredstava prikupljenih na osnovu naknada za privređivanje igara na sreću kojim su definisani potencijalni korisnici sredstva, ocjenjivanje i odabir projekata (opšti i posebni kriteriji, sistem bodovanja, bodovna shema), opravdani i neopravdani troškovi, pravo učestvovanja, prijavni obrazac i potrebna dokumentacija.

Ministar je 31. 10. 2023. godine imenovao komisiju za ocjenu i bodovanje apliciranih projekata i programa za dodjeljivanje sredstava prikupljenih na osnovu naknada za privređivanje igara na sreću za 2022. godinu. Na javni poziv pristiglo je 30 prijave, od kojih 19 nije ispunjavalo tehničke kriterije, a za projekt liječenja i rehabilitacije teško oboljele djece i mladih koje je jedino moguće da se provodi izvan BiH nije pristigla nijedna prijava. Komisija je sačinila rang listu sa prijedlogom 11 korisnika za dodjelu sredstava u iznosima od 5.000 do 30.000 KM, a Vlada je 21. 12. 2023. godine donijela Odluku o utvrđivanju liste korisnika i raspodjeli dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću⁷⁰ u ukupnom iznosu od 199.661 KM. Ugovori sa korisnicima su zaključeni 28. 12. 2023. godine, a sredstva su isplaćena 22. 1. 2024. godine. Odlukom i zaključenim ugovorima definisana je obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava do 31. 12. 2023. godine, te povrat sredstava ukoliko se utvrdi nenamjenski utrošak sredstava. **Odluka o utvrđivanju liste korisnika i raspodjeli sredstava je dostavljena Vladi na razmatranje tek 11. 12. 2023. godine, što nije u skladu sa utvrđenim rokovima definisanim Uredbom, prema kojima je odluka trebala biti dostavljena krajem jula na usvajanje.**

Međutim, zbog nemogućnosti postupanja u skladu sa propisanim rokovima, Vlada je donijela zaključak 13. 3. 2024. godine kojim se prolongira rok za implementaciju projekata i dostavljanje izvještaja do 31. 3. 2024. godine, a Ministarstvo je zaduženo da izradi anekse ugovora sa korisnicima, te da informaciju o namjenskom utrošku sredstava dostavi Vladi najkasnije do 30. 4. 2024. godine, što je bio slučaj i prethodne godine.

⁷⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 99/23

Raspodjela prikupljenih sredstava od igara na sreću za projekte iz nadležnosti Ministarstva u iznosu od 199.661 KM nije izvršena u skladu sa utvrđenim rokovima Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću u dijelu raspisivanja javnog poziva i dostavljanja prijedloga za donošenje odluke o utvrđivanju liste korisnika i raspodjele sredstava. Zbog navedenog nije na vrijeme izvršena isplata sredstava korisnicima, što utiče na dostavljanje izvještaja o utrošku i nadzor nad namjenskim utroškom koji se ne provodi u godini za koju su sredstva dodijeljena, što nije u skladu sa budžetskim principima utvrđenim članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuka:

- *raspodjelu prikupljenih sredstava od igara na sreću vršiti u skladu sa rokovima utvrđenim Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.*

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu Ministarstvo je 27. 5. 2024. dostavilo komentar, uz dodatnu dokumentaciju.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: pregovaranjem s ciljem postizanja nižih cijena lijekova sadržanih u Listi lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH; COVAX sporazumom za nabavku vakcina; regulisanjem osnivačkih prava nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama; imenovanjem upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH; izmjenom člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju i nadzorom nad namjenskim utroškom transfera.

Uvažena su i inkorporirana u konačan Izvještaj obrazloženja koja se odnose na izvještaje o namjenskom utrošku za posljednji kvartal transfera Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH – za sufinansiranje Fonda solidarnosti i za biomedicinski potpomognutu oplodnju s obzirom na to da su dostavljeni izvještaji o utrošku i provedenom nadzoru.

Djelimično su prihvaćeni komentari za koje je dostavljena dodatna dokumentacija o poduzetim aktivnostima koja nije bila prezentovana u toku obavljanja revizije u vezi sa: COVAX sporazumom, imenovanjem članova Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH i izmjenom Zakona o zdravstvenom osiguranju, te su inkorporirani u konačni Izvještaj.

Za obrazloženje koje nije prihvaćeno jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- za sačinjavanje Liste lijekova navedeno je da se uporedne analize ne rade od 2017. godine, od kada je stupio na snagu državni Pravilnik o cijenama i da nema smisla vršiti nešto što je već urađeno na državnom nivou. Pored toga, navedeno je da se pregovara za nove lijekove, a za stare se vrši samo usaglašavanje cijene sa maksimalnom veleprodajnom cijenom na državnom nivou. Također, dato je obrazloženje zašto kantoni ne mogu vršiti samostalno pregovaranja o cijenama i prednostima jedinstvenog tržišta lijekova zbog osiguranja kontinuirane snabdjevenosti osiguranika sa esencijalnim lijekovima.

Napominjemo da su usvojenom Listom lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH od 9. 2. 2023. godine dodani novi lijekovi, za šta nije prezentovano da su vršena pregovaranja propisana provedbenim aktima. Za dostavljeno obrazloženje o samostalnom pregovaranju kantona, napominjemo da smo u Izvještaju konstatovali da Ministarstvo svojim postupkom usvajanja liste bez provođenja pregovaranja uskraćuje pravo na snižavanje cijena kantonima koji snose trošak nabavke navedenih lijekova.

Dostavljena je i informacija o preduzetim aktivnostima koja se odnosi na regulisanje osnivačkih prava nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama u FBiH, koja nije uticala na date nalaze u Izvještaju.

Reviziju Federalnog ministarstva zdravstva obavio je revizorski tim u sastavu: Azra Džeko – voditeljica tima, i Lamija Hodžić – članica tima.

Voditeljica tima

Azra Džeko, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s.r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija
Federacije BiH**

Kimeta Bihorac, s.r.

V. PRILOG

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE**

Obrazac GIB

Identifikacioni broj: 4 2 0 0 7 2 6 3 6 0 0 0 0

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti: 7 5 1 1 6

Organizacioni broj: 2 0 0 1

Operativni broj:

Funkcionalni kod: 0 7 6 0

Fond: 0 0

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

Nadležno ministarstvo

20010001

Potrošačka jedinica-glava

OPĆINA CENTAR SARAJEVO

Sjedište potrošačke jedinice

 Pojedinačni obrazac

 Konsolidovani obrazac

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

Period izvještavanja od 01. 01. do 31. 12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Broj Konta	Pozicija	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4 - 3)	Procena t (4/3) x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
	1	2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2 + 17 + 36)	200	1.000.000	2.771.179	944.315	1.771.179,00	277
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3 + 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16)	201	0	0	0	0,00	
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (od 4 do 6)	202	0	0	0	0,00	0
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	0	0	0,00	0
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0,00	0
6	711900	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	205	0	0	0	0,00	0
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7 = 8)	206	0	0	0	0,00	0
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0,00	0
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (9 = 10)	208	0	0	0	0,00	0
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	0	0	0,00	0
11	714000	Porez na imovinu (11 = 12)	210	0	0	0	0,00	0
12	714100	Porez na imovinu	211	0	0	0	0,00	0
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0,00	0
14	716000	Porezi na dohodak	213	0	0	0	0,00	0
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	0	0	0	0,00	0
16	719000	Ostali porezi	215	0	0	0	0,00	0
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18 + 26 + 34 + 35)	216	1.000.000	2.771.179	944.315	1.771.179,00	277

18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (od 19 do 25)	217	0	84	79	84,00	0
19	721100	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	218	0	0	0	0,00	0
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	0	84	79	84,00	0
21	721300	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0,00	0
22	721400	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0,00	0
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0,00	0
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0,00	0
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0,00	0
26	722000	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (od 27 do 33)	225	1.000.000	2.771.095	944.236	1.771.095,00	277
27	722100	Administrativne takse	226	0	8.179	6.291	8.179,00	0
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0,00	0
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	0	0	0	0,00	0
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	0	0	0	0,00	0
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	0	0	0	0,00	0
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	1.000.000	2.762.916	936.093	1.762.916,00	276
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	0	0	1.852	0,00	0
34	723000	Novčane kazne	233	0	0	0	0,00	0
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0,00	0
36		PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 37 do 42)	235	0	0	0	0,00	0
37	731100	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	236	0	0	0	0,00	0
38	732100	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	237	0	0	0	0,00	0
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	238	0	0	0	0,00	0
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	0	0	0	0,00	0
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0,00	0
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0,00	0
43		RASHODI (44 + 47 + 48 + 58 + 67 + 75 + 80)	242	147.560.541	148.030.541	110.528.462	469.999,86	100
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45 + 46)	243	1.750.619	1.639.156	1.338.339	-111.463,14	94
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	1.495.787	1.332.420	1.139.835	-163.367,14	89
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	254.832	306.736	198.504	51.904,00	120

47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	156.972	140.871	120.969	-16.101,00	90
48	613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge (od 49 do 57)	247	249.500	1.198.396	1.132.461	948.896,00	480
49	613100	Putni troškovi	248	17.000	11.933	8.460	-5.067,00	70
50	613200	Izdaci za energiju	249	14.000	6.872	7.854	-7.128,00	49
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	48.000	47.155	44.977	-845,00	98
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	25.000	14.046	14.055	-10.954,00	56
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	10.000	10.000	8.411	0,00	100
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	1.850	1.771	1.708	-79,00	96
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	30.650	9.033	9.000	-21.617,00	29
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	255	15.000	7.017	5.944	-7.983,00	47
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	88.000	1.090.569	1.032.052	1.002.569,00	1.239
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (od 59 do 66)	257	136.403.450	136.052.118	107.936.693	-351.332,00	100
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	136.395.000	136.052.118	107.936.693	-342.882,00	100
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	0	0	0	0,00	0
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	0	0	0	0,00	0
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	0	0	0	0,00	0
63	614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	262	0	0	0	0,00	0
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0,00	0
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0,00	0
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	8.450	0	0	-8.450,00	0
67	615000	Kapitalni transferi (od 68 do 74)	266	9.000.000	9.000.000	0	0,00	0
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	9.000.000	9.000.000	0	0,00	0
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0,00	0
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	0	0	0	0,00	0
71	615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	270	0	0	0	0,00	0
72	615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0,00	0
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	0	0	0	0,00	0
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0,00	0
75	616000	Izdaci za kamate (od 76 do 79)	274	0	0	0	0,00	0
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	0	0	0	0,00	0
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	0	0	0	0,00	0
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	0	0	0	0,00	0
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	0	0	0	0,00	0
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279					0
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 - 43)	280	-146.560.541	-145.259.362	-109.584.147	1.301.179,14	99

82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281						
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84 + 85 + 86)	282	0	0	0	0,00	0	
84	811100 (osim 811122 i 811123)	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	0	0	0	0,00	0	
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0,00	0	
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0,00	0	
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (od 88 do 93)	286	10.000	9.675	642	-325,00	97	
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	0	0	0	0,00	0	
89	821200	Nabavka građevina	288	0	0	0	0,00	0	
90	821300	Nabavka opreme	289	10.000	9.675	642	-325,00	97	
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0,00	0	
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	0	0	0	0,00	0	
93	821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	292	0	0	0	0,00	0	
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 - 83)	293	10.000	9.675	642	-325,00	97	
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 - 94)	294	-146.570.541	-145.269.037	-109.584.789	1.301.504,14	99	
96		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	295				0,00	0	
97		PRIMICI OD FINANSIJSKE IMOVINE (od 98 do 104)	296	0	0	0	0,00	0	
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0,00	0	
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	298	0	0	0	0,00	0	
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	299	0	0	0	0,00	0	
101	813400	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	300	0	0	0	0,00	0	
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0,00	0	
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0,00	0	
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0,00	0	
105	822000	IZDACI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (od 106 do 112)	304	0	0	0	0,00	0	
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0,00	0	
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	306	0	0	0	0,00	0	

108	822300	Pozajmljivanje javnim preduzećima	307	0	0	0	0,00	0
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	308	0	0	0	0,00	0
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0,00	0
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	0	0	0	0,00	0
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0,00	0
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 - 105)	312	0	0	0	0,00	0
114		TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	313				0,00	0
115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116 + 120)	314	0	0	0	0,00	0
116	815000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117 + 118 + 119)	315	0	0	0	0,00	0
117	815100	Zajmovi primljeni kroz Državu	316	0	0	0	0,00	0
118	815200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0,00	0
119	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0,00	0
120	814000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121 + 122 + 123)	319	0	0	0	0,00	0
121	814100	Zajmovi primljeni kroz Državu	320	0	0	0	0,00	0
122	814200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0,00	0
123	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0,00	0
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (od 125 do 130)	323	0	0	0	0,00	0
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	324	0	0	0	0,00	0
126	823200	Vanjske otplate	325	0	0	0	0,00	0
127	823300	Otplata domaćeg zaduživanja	326	0	0	0	0,00	0
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	0	0	0	0,00	0
129	823500	Otplata duga po izdatim garancijama	328	0	0	0	0,00	0
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0,00	0
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 - 124)	330	0	0	0	0,00	0
132		UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95 + 113 + 131)	331	-146.570.541	-145.269.037	-109.584.789	1.301.504,14	99

U Sarajevu

Maida Šahinpašić

Certificirani računovođa

M.P.

Dana 26.02.2024.

Broj dozvole: 0846/5

Dr Nediljko Rimac, Ministar
Rukovodilac

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

0
Nadležno ministarstvo

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA Sarajevo
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Centar
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4200726360000

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

2001

Organizacioni broj

0

Operativni broj

0760

Funkcionalni kod

0

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	2	3	4	5	6	
1		I AKTIVA				
2	100000+ 200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	39.801.378	26.693.662	149,10
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	495	499	99,20
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	30.806	27.639	111,46
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	211.975	211.975	100,00
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	39.443.186	26.338.633	149,75
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	114.916	114.916	100,00
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	228.353	199.930	114,22
12	011000	Stalna sredstva	011	2.618.759	2.480.878	105,56
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	2.390.406	2.280.948	104,80
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	228.353	199.930	114,22
15	020000	Dugoročni plasmani	014	0	0	
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	0	0	
18	031000	Vrijednosni papiri	017	0	0	
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018	0	0	
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019	0	0	
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	0	0	
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	40.029.731	26.893.592	148,84

* 1 0 8 0 1 7 9 0 1 3 1 9 4 7 *

Kontrolni broj: 10801790131947

str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	39.589.404	26.481.688	149,50
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	38.315.716	24.791.069	154,55
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	0	0	
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	145.551	115.488	126,03
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	0	0	
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	1.128.137	1.575.131	71,62
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	0	0	
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	0	0	
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	0	0	
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	0	0	
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	440.327	411.904	106,90
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	228.352	199.929	114,22
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	0	0	
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	0	0	
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	211.975	211.975	100,00
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	038		0	
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	40.029.731	26.893.592	148,84

Sarajevo-Centar, 20.02.2024.

Mjesto i datum

ŠAHINPAŠIĆ (SAFET) MAIDA

Certifikovani računovođa

Dr. Nediljko Rimac

Rukovodilac

0846/5

Broj dozvole

M.P.

062/312-310

Kontakt

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF HEALTH

Broj: 06-11- 2880/24
Sarajevo, 23.05.2024.godine

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

Predmet: Izjava rukovodstva

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom Federalnog ministarstva zdravstva za 2023. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima Federalnog ministarstva zdravstva, u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.

Adresa: Maršala Tita 9, 71 000 Sarajevo Tel: +387 33 22 66 35, Fax: +387 33 22 66 37 www.fimoh.gov.ba e-mail: kab.moh@bih.net.ba

- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv Federalnog ministarstva zdravstva i koje je pokrenuo Federalno ministarstvo zdravstva i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjenja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u Federalnom ministarstvu zdravstva za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

MINISTAR

Dr. Nediljko Rimac

